

Het Koloniaal Weekblad

ORGAAN DER VEREENIGING „OOST EN WEST”

ADRES VOOR REDACTIE EN ABONNEMENTEN:
Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag
Telefoon 14519, Postgiro 14574

Opgericht 21 Maart 1900
door Kolonel
G. E. V. L. VAN ZUYLEN

ADRES VOOR ADVERTENTIEN:
N.V. Drukkerij Ten Hagen, Nobelstraat 20, Den Haag
Telefoon 11987 en 11988, Postgiro 17280

HOOFDVERTEGENWOORDIGER IN NED.-INDIË:
Mr. K. FAUSER, Soemenep (Madoera)

„Het Koloniaal belang is
een algemeen
Nederlandsch belang”

BIJ CORRESPONDENTIE DEN NAAM VAN HET BLAD
TE VERMELDEN

HET BLAD LIGT TER RAADPLEGING EN LEZING OP DE LEESTAFELS DER OOST- EN WEST-INDISCHE MAILBOOTEN EN DER
DORNAAMSTE SOCIETEITEN, HOTELS, CAFE'S EN LEESINRICHTINGEN, ZOOWEL HIER TE LANDE ALS IN OOST- EN WEST-INDIË

HOOGERE BURGERSCHOOL 5-JARIGEN CURSUS EN INSTITUTEUT „WULLINGS” VOORBEREIDINGSKLASSEN VOORSCHOTEN

In verband met Kon. Besl. van 13 Nov. 1923 wordt de afd. H. B. S. met Sept. 1924 na een gemeenschappelijke 1ste, 2de en 3de klasse gesplitst in TWEE afd.:

a. Wis- en Natuurkundige afdeling

met het tegenwoordige Eind-Examen H. B. S. 5-jarigen cursus (art. 57b).

b. Litterair-Economische afdeling

met het Eind-Examen H. B. S. 5-jarigen cursus bedoeld onder e in Art. 1 Kon. Besl. 13 Nov. 1923

Kost- en Schoolgeld f 1800.—, f 2000.—. Tot heden slaagden 232 Candidaten voor Eindexamen H. B. S. 5-j c. In Juli 1924 slaagden 24 (van de 24) Candidaten voor Eindexamen H. B. S. 5-jarigen cursus. — Bij de instelling van het School-Examen werd het Instituut WULLINGS in 1921 aangewezen als een H. B. S. met 5-jarigen cursus overeenkomstig artikel 45-tredecies der Middelbaar-Onderwijswet.

Voorschoten, Juni 1925.

De Directeur H. WULLINGS

Comité Pa van der Steur.

Ingekomen gelden van 5 Juli tot 12 Juli.

D. d. B.	2.40	Transp.	341.90	Transp.	1073.60
P.	1.—	B. Mij.	100.—	L. C. J.	2.40
Niederland		Ver. Amb.		T. K.	2.50
Bel. A. en ds. v.		B. B.	100.—	G. R. t. B.	2.40
(S. en N. N.)	3.50	G. J. S.	5.—	Gen. Dr. A.	6.—
S.	2.50	C. S.	5.—	R. O.	3.—
E. R.	1.50	T. de J.	2.—	S. B.	5.—
C. B. W.	1.—	A. Th. L. S.	2.50	D. R.	6.—
C. M.	1.—	Mv. H.	10.—	A. C. L. d. K.	0.60
O.	1.—	Mr. M. C. O.	10.—	C. A. t. K.	10.—
(div.)		D. v. T.	1.20	B. A. J. V. te A.	2.80
(div.)	14.20	Mr. H. J. M.	2.50	J. J. de J.	5.—
Mij. H.	100.—	N. H. v. d. L.	2.50	H. P. M. v. A.	10.—
O.	10.—	H. G. H.	25.—	H. M. d. B.	5.—
F. J. W.	5.—	G. P. J. C.	5.—	J. A. Th. v. B.	2.—
W. v. G.	2.50	Mv. C. E. P.	0.60	L. A. D.	1.—
G. K.	2.50	N. S.	10.—	H. E. W.	1.—
te B.	10.—	G. A. N. S. d. H.	2.50	K. M. L.	0.60
L. H.	100.—	P. d. R. d. I. F.	5.—	Th. A. M. R.	10.—
N.	2.50	Afd. Apn.	277.70	J. d. J.	1.—
de M.	1.20	A. R.	1.—	P. B.	2.—
M.	2.50	W. C.	5.—	J. E. W. v. G. O.	0.60
W. Mv. G.	1.—	L. J. v. D.	5.—	J. K. K. D.	2.50
en N. N.	5.60	Dr. E. M.	10.—	H. C. de G.	35.90
O.	5.—	Js. v. d. B.	0.60	G. v. d. Z. d. J.	1.—
Mij. K. T.	10.—	Dr. H. B.	1.—	D. H.	2.—
H. N.	5.—	J. A. H. J. (J.		W. T. v. d. M. D.	1.—
H. G.	3.—	B. & D.)	16.—	Ond. r. v. N. J.	25.—
P.	7.50	A. E. J. B.	10.—	C. C. B. v. O. K.	1.—
K.	20.—	H. v. K.	25.—	J. B.	2.50
J. N. H.	10.—	Ir. A. Gv. H.	5.—	Dr. N. M.	3.—
C. K.	3.—	W. D. J. B.	1.20	Jhr. H. A. A. M.	5.—
H. E. S.		J. H. v. d. S.	0.60	L. J. v. D.	10.—
K.	5.—	N. J. v. d. B.	2.50	W. Chr. T.	12.—
A. A. N.	2.50	Dr. H. D.		J. P.	3.—
Sp. f	341.90	Tj. W.	82.30		
angen tot 4 Juli (K. W. 9 Juli no 28).		Transp. f	1073.60		
Totaal tot 12 Juli	f 7971.37	Samen f	1256.40		

ACCOUNTANTSKANTOOR E. D. VAN LINGE Rzn.

Afd. BELASTINGZAKEN

onder leiding van E. W. A. SNOEK

Oud-Inspecteur der Dir. Bel.

Den Haag, Wilhelminastraat 80-82, Telefoon 70922

Adviezen, Aangiften, Reclames, Verzoeken om Ontheffing

Administratie van Vermogens

INHOUD: Comité Pa van der Steur. — Comité voor Ind. Lezingen. — Dipo Negoro, de hoofdfiguur van den Java-oorlog 1825-1830. — Het uit den Java-oorlog (1825-1830) bekende landhuis te Ampèl van J. A. Dezentje. — Rejsbrieven van den Heer H. F. Tillema. — Van Week tot Week. — Kunst, Kunstnijverheid en Huislijf. — Persoverzicht uit de Ind. Bladen: I. Uit de Eur. Pers. II. Uit de Ind. Pers. III. Uit de Chin. Pers. — Oost- en West-Indisch Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Uit den Verren Vreemde. — Ingezonden. — Berichten der Afdelingen: (Haarlem). — Mededeelingen. — Mutaties van 8 tot 15 Juli.

Comité voor Indische lezingen.

Aan het verslag van den secretaris van het Comité voor Indische lezingen en leergangen over 1924 is ontleend:

Aangezien ook voor 1924 de op de Indische begroo-ting voorkomende post voor subsidieering van leergangen over Indische onderwerpen ten behoeve van onderwijzers en onderwijzeressen hier te lande, voor memorie uitgetrokken werd, kon het comité in dit opzicht niet zijn volle werkzaamheid ontplooiën. De Raad van Beheer van het Koloniaal Instituut maakte het niettemin mogelijk 2 leergangen te houden.

Een Indische leergang te Hilversum kon wegens te gering aantal inschrijvingen niet doorgaan.

Voor 1925 werden leergangen voorbereid te Amers-foort, Groningen, Veendam en Alkmaar, die alle in het begin van dat jaar zijn aangevangen.

NASPEURING

op elk gebied, door bekwame RECHERCHEURS in binnen- en buitenland, speciaal tot het verkrijgen van bewijs voor echtscheiding. DISCRETIE VERZEKERD.

HOOFDBUREAU

WAGENSTRAAT 51 'S-GRAVENHAGE

TELEPHOON 10764 — 32133 — 72247

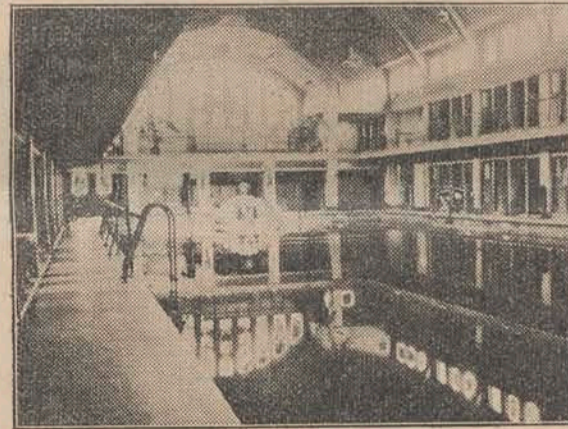
DAG EN NACHT GEOPEND

Bad- en Zweminrichting „DE REGENTES”

Telefoon 32739 Postrekening 69868

Weimarstraat 63, Den Haag.

In de onmiddellijke nabijheid van de Electr. tramlijne 3, 5, 12 en de Stoomtram H. S. M.

Moderne inrichting, voldoende aan de hoogste eischen van hygiëne en comfort voor de bezoekers.

ZWEMBADEN - KUIPBADEN - DOUCHEBADEN

Zwemabonnementen en Couponboekjes voor 50 Kuip- of Douchebaden op voordeelige voorwaarden.

Op verlangen Zout-, Zee-, en Dennenloofbaden.

VAN GULIK's Wijnhandel

2e Louise de Colignystraat 75 Telefoon 72523
's-Gravenhage

Uitsluitend prima Wijnen, Whisky, Cognac

enz., van eerste klasse huizen

**n.v. J. v. VUUREN'S HANDEL-MIJ
BRANDSTOFFENHANDEL**

DENNEWEG 67a

DEN HAAG

TELEFOON

14427

Wenscht gij te ontvangen te kwaliteit brandstoffen, tegen billijken prijs en gegarandeerde maat? Bel dan op 14427.

ONROESTBAAR STAAL

Tafel-, Dessert- en Fruitmessen worden niet meer aangestast door azijn, mosterd, fruit, enz. Messenplank onnoodig. Alleen afwassen. Voordeelrijke prijzen.

Het ideaal voor de Tropen

FONDERIE'S STAALWARENHANDEL

Gevestigd Ao. 1839 Achterom 17, Den Haag Tel. 13602
Alle Staalwaren in de grootste sortering verkrijgbaar

't SPORTHUIS

GRAVENSTRAAT t/o de Bonneterie DEN HAAG
HEEREN MODE-ARTIKELEN TELEFOON 16606

Specialiteit in Engelsche

Sportcostumes

Colbertcostumes

Dames en Heeren

Regenjassen

Telemac lassen v.af f 19.50

2 jaar garantie

Kleding naar Maat

Binnen 2 dagen gereed

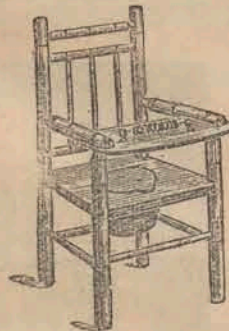
Boorden

A. SCHRÖDER & Co.

GROENMARKT 25-26-28

's-GRAVENHAGE

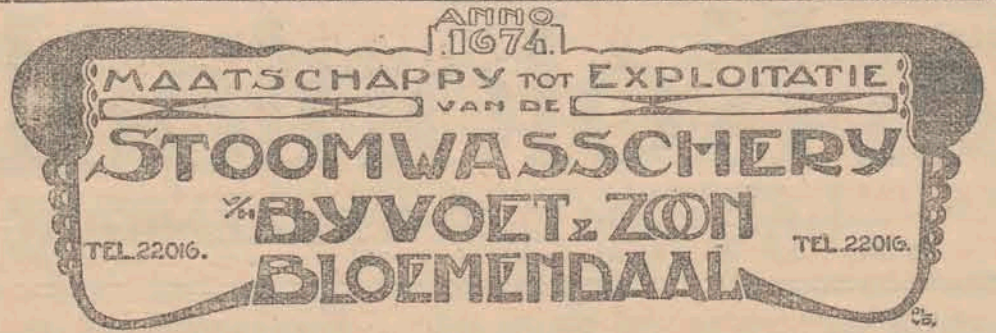
BEDDENMAGAZIJN

Groote keuze
KINDER-STOLEN

WIT-LAK
PITCH-PINE, NOTEN-
EN EIKEN-KLEUR

**KINDER-
LOOPHEKKEN**

De leergangen van den 5en kolonialen vacantie-cursus voor geografen hebben zich in de kringen van het middelbaar en het voorbereidend hooger onderwijs thans een vaste plaats veroverd.

Het aantal deelnemers, de genoodigden niet meegetrekkend, aan den laatst gehouden cursus, bedroeg 110, o. w. 70 leeraren en 39 studenten.

De verkoop van boekwerken onder deelnemers aan leergangen bedroeg in totaal 69 exemplaren. De reizende koloniale boekenverzameling werd in 1924 belangrijk aangevuld. Zij verbleef achtereenvolgens te Assen, Appingedam, Maarssen, Sneek, Franeker en Deventer. In de laatste plaats in verband met een kolonialen cursus voor vrouwen en meisjes, die aldaar gehouden werd.

**Dipo Negoro, de hoofdfiguur van den
Java-Oorlog 1825-1830.**

Een karakter en een persoonlijkheid.

door
NOTO SOEROTO.

The time is out of joint
O cursed spite,
That ever I was born
to set it right.

Uitgenoodigd door de Redactie van het Koloniaal Weekblad om den datum van 20 Juli 1925 niet onopgemerkt voorbij te laten gaan, neem ik gaarne de gelegenheid waar, om een poging te wagen de persoonlijkheid van Dipo Negoro te ontdeken van enkele bijverscheringen, door „nationalisten” van beide zijden, Hollandsche en Indonesische, aangebracht met het oogmerk van dezen edelen Javaanschen geest een tendenz-figuur te maken. Hij was nòch het monster, zooals sommige Hollandsche berichtgevers hem afgeschilderd hebben, nòch was hij de Indonesische vrijheidsheid, die poogde de Indonesische natie van vreemde overheersching te bevrijden, gelijk vele Indonesische intellectueelen in hem willen zien. We hebben hier een geval van politieke uitbuiting van een historische figuur, en dit is te bejammeren ter wille van de hoogheid van karakter van Prins Dipo Negoro. Leefde hij in onze dagen, zijn rechtschapenheid, zijn energie en taaië volharding, zijn hooge beschaving en intelligentie hadden, in samenwerking met de omstandigheden, ongetwijfeld van hem gemaakt een groote persoonlijkheid met positieve daadkracht, waaraan in deze tijden en Indonesiërs en onze regeerders, de Hollanders, zoo'n behoefte hebben.

De regelen uit Shakespeare's Hamlet, hierboven als motto gekozen, geven eenigszins den geest weer, waardoor Prins Dipo Negoro, nu juist honderd jaren geleden, bezielde was bij het uitbreken van den oorlog, waarin de naam van de hoofdfiguur vervlochten is. Niet ten onrechte werd hij dan ook door Van der Kemp in diens bekende geschiedkundige schetsen met Hamlet vergeleken. Maar toch geloof ik, dat juist uit dit werk weer blijkt, hoe de Westersche geschiedschrijver, in het algemeen, onkundig is gebleven van een van de grootste karaktertrekken, die de ziel van het Oosten teekent. Ik geef echter toe, dat dit niet kan bevreemden, waar het een dualistische persoonlijkheid als die van Dipo Negoro geldt. Bij hem gingen de opbruinsende, driftige eigenschappen van een onbuigzaam, trotsch en hartstochtelijk karakter gepaard met een meditatieven en meestal op het hooge en verhevene gericht geest.

De hovenbedoelde karaktertrek, die steeds bij Oosterlingen van enige beteekenis op den voorgrond treedt, als zij tot de grootste daden gedreven worden, is die van de „onpersoonlijkheid” in den zin van de persoonlijkheid, waaraan persoonlijke drijfveeren vreemd zijn. En de grootste lof, die een Oosterling toegekend kan worden, is te zijn geweest „een mensch zonder ik”.

Wilt ge in alle opzichten tevreden zijn, koopt dan Uw

GOUD EN ZILVER

of brengt Uw Reparatiën bij W. K. POULUS

44 WESTEINDE 44 DEN HAAG - TEL. 33622

het sedert 1885 zoo gunstig bekend staande en vertrouwde adres.

2de Winkel: BOEKHORSTSTRAAT 101a

Let op het juiste adres

Ik geloof dan ook niet, dat aan Dipo Negoro lof kan onthouden werden, vooral niet nadat den noodlottigen Woensdagavond van 20 Juli bij een mislukte poging om hem gevangenenemen, zijn dalem te Tegal-Redjo een prooviammen werd en het weemoedige: „Ik heb nu woning meer” de woorden waren, waarmede vijfjarige krijg werd aangevangen.

En nu, na honderd jaren, verwijlen mijn geelten weer bij den zoozeer gefolterden, zwaarmgen vorstentelg, dien het bewustzijn van 'schen kortstondig bestaan dag noch nacht v„Op zijn langst duurt het maar honderd waren steeds zijn woorden.

We kunnen niet anders dan eerbied hebben dien op het verhevene gericht, „opstandgeest, die zich, zelfs wanneer zijn eergevoel, en zijn godsdienstig gevoel, door onervaren Eurnen op betreurenswaardige wijze werd gegtoch tot het groote en het goede aangetrokkevoelde en zich slechts daardoor trachtte te leiden. Zijn fouten als leider doen zijn karakter zijn persoonlijkheid in het licht van een moappreciatie des te scherper uitkomen. Waarger zijn religieuse inzichten door den Westaan dweeperij en fanatisme werden toegeschkunnen we thans veilig aannemen, dat a waardeering de overhand heeft gekregen. Me meer dringt de overtuiging door, dat het voogde eigenschappen van Dipo Negoro waaraanleiding gaven tot een opstand, waartoe h de omstandigheden en door zijn volgelingen dreen werd.

We leven thans in een tijdperk, waarin de van coöperatie tusschen Oost en West versterstroomingen begint te verwekken. Het kan de zijn nùt hebben te herinneren aan de bovnoemde goede hoedanigheden van Dipo Nhoedanigheden, gaven en krachten zooals n onze dagen bij al zijn naasten behoort op te v en te doen spreken. Het zou n.l. geen nùt h ons thans nog te verdiepen in het „recht” en recht” van die primitieve dagen. Wij zouden door slechts vervallen in het erfel der natu doch negatieve kortzichtigheden, die een Negroo blootstelden aan boosaardige, listige, noegde en zelfzuchtige invloeden als die v wreedaardigen Kjai Modjo. Die invloeden het, die den moedigen Javaanschen prins t derve voerden, meer nog dan de hoon en de gingen, welke hij ondervond door de gemakz onervarenheid en onkunde der toenmalige peesche ambtenaren.

Neen, waar thans ons ideaal zich ontploo ons geestesoog, is het beter te denken aan de vindingen en ervaringen, de waarschuwend h historie, die zooveel bloed en zulke enorme heeft gekost, dan aan het kwaad, dat gesticht door grove onkunde en door kortzichtig Helaas, zullen nog lang die kortzichtighe gevolge hebben verbittering en verwijderin twee door het Lot tot samenwerking aange rassen. Want meer nog dan die 15.000 solda de twee maal honderdduizend Javanen, die omkwamen en de ruim 25 miljoen gulden geofferd werden in een oorlog, welke duizende armoede bracht en waardoor vele honderden pen en eigendommen verwoest en verbrand valt het feit te betreuren, dat hierdoor voe generaties een tijdperk van vriendschap en samenwerking tot het scheppen van gelukkiger om digheden aan beide zijden, naar een zeer ver legen verschieft verschoven werd.

Echter wat nog worden moet, wordt door reeds aanschouwd en tot richtsnoer gemaakt ons denken en ons doen. En bij het zien van beelden en de gedaanten die ons voor den staan, trachten wij de middelen te vinden om ons zielsoog ziet ook tot de werkelijkheid te ro

G. A. v. Monsjou, Horlogerie, Optiek
Valkenboschpl. 19 - Tel. 32167 - Den Haag
Erillen en So Easy.
Recepten H.H. Oogarts
Mag van Urwerken. Reparatie-Inrichting

MEISJESSCHOOL voor L. O. en (M.) U. L. O. der VEREENIGING VAN SPEYKSCHOOL
Van Speykstraat 34 - 's-Gravenhage

Opleiding voor H. B. S., Gymnasium en Lyceum. Aansluiting bij de 3e klasse H. B. S. uit de 3e Mulo-klasse. Opleiding voor Eind-Examen Mulo A en B. Prospectus en 12de jaarverslag op aanvraag.
 Spreeluren op Maandag en Vrijdag van 3-4 uur.
 De Directrice G. W. RUINEN.

zijn die middelen niet in aller hoedanigheden te vinden? Door de wanhopige omstandigheden tot machteloosheid gedoemd om het goede te verwekken, Dipo Negoro gedacht het booze te vernietigen. Hij wist niet van evenwichtigheid en hij wist niet van de noodzaak der tegenstellingen, die in de sterielijke natuur toch ook haar zetel heeft bij goden.

De geschiedschrijvers spreken van iaksheid en volentie, die in zijn natuur de oorzaak zonden geweest van zijn besluiteloosheid en van de afwijkingen van zijn soms tot wanhoop gedreven temperament, gevolgd door „werkeloos”, „stevende meditatie”. Maar waren dit niet juist de gebreken van zijn grootsten en pijnlijksten gebreken? Wie weet wat er toen omging in zijn gefoldeziel bij het zien van de onheilen, waarmede zijn vaderen werd bedreigd. Na jarenlang getuige te zijn geweest van de schandelijke beledigingen, waarmede de zetel en het verblijf van zijn vaderen werd bezoodeld, had hij zoovele malen waarneming ondervonden, waarmede de vorstelijke waardigheid door bestuurders werd aangezien. Een wonder dat bij een Javaanschen prins, die kinderplichten getrouw en zijn vorstelijke afkomst indachtig was, in zulke oogenblikken de „onpersoonlijke” zwaar werd. Bovendien werd hij opgezet en aangehitst door zijn volgers om de heiligschennis te wreken en al die van het grondgebied zijner vaderen te veroveren, die de waarde van het voor hem allerwaardevollste miskenden en die onder het gewicht van willekeurige, negatieve staatkunde, hun eigen plichtverplichtingen en beginselen schonden.

Dipo Negoro streed een zwaren strijd. Laat ons daarvan een korte samenvatting geven. Hij trachtte steeds te onttrekken aan de hofintriges, maar zijn naaste bloedverwanten betrokken werden. Halstarrig weigerde hij in de plaats te treden van zijn jongeren broeder, toen hem door een hofresident werd aangeboden om „zelf” te worden. Hij ergerde zich aan de onwaardige levenswijze van zijn jongeren broeder, den Sultan Djarot. Desniettegenstaande was hij te goed vertrouwen, zoodat hij zijn koninklijken broeder te bewaren gaf het bewijs van Dipo Negoro's afkomst van troonopvolging, dat voorzien was van den afkomst van den overleden vader, Sultan Radja. Sultan Djarot heeft dit stuk onmiddellijk verbrand, hiertoe opgezet door zijn moeder, die een niet te beschrijven rol speelde in het leven van een Europeeschen hofbestuursambtenaar. Met bloedend hart streed Dipo Negoro tegen de al te vrije levenswijze aan het hof, die door de Europeesche bestuursambtenaren werd aangemoedigd en trouweloos misbruikt. Men weet hoe hij zijn familie en zijn volk verdedigde tegen de hebzuchtige bedoelingen en invloeden van Europeesche ambtenaren en landhuurders en hoe hij de heersche onbaatzuchtigheid steeds zijn daden liet beheerscht.

De maat werd vol gemeten, toen na den dood van Sultan Djarot op 21 jarigen leeftijd, een minderjarige neefje van Dipo Negoro tot sultan werd verkozen. Juist op een oogenblik, dat Dipo Negoro dan genoeg had en letterlijk ziek was van alle waardige hofklikepolitiek en intriges, die in den hof en ten residentiehuizen werden afgespeeld, hij als voogd aangewezen van een minderjarige neef, dat ten onrechte in zijn rechten trad. Dat was de oudste telg van Djokja's vorstehuis en naar de afkomst laatsten wil tot opvolger aangewezen, die door de kroon geweigerd had ten bate van een jongeren neef uit eerbied voor een oude traditie — zijn vader was niet als Djarots moeder van vorstelijke afkomst — nu toch weer en op zulk een krenkende wijze gesleept werd in een omgeving, welke verfoede, verwekte in hem een diepe ontroering van schaamte en droeve verontwaardiging. Dit was ook een wreede, onverdijende en uit wraak voortvloeiende vernedering, die de eigenlijke aanleiding tot opstandige gevoelens, welke zich daarna in

hem ontwikkelden. De tijd wachtte slechts op een schijnbaar nietig voorval, dat de kroon zou zetten op al het diplomatieke gedoe, waartoe al de flaters van een bekrompen eigenbelang zoo ruimschoots aanleiding hadden gegeven.

Al spoedig deed zich dit voorval voor door een bevel van de Regeering tot het maken van een weg dwars door het eigendom van Dipo Negoro te Tegal-Redjo, op een plaats waar de graven lagen van ettelijke zijner voorouders. En toen Dipo Negoro de bakens, welke door de Regeering werden aangebracht tot het aangeven van den aan te leggen weg, door zijn volgelingen liet verwijderen en door lanssen aan de grenzen van zijn eigendom liet vervangen, was feitelijk hiermee het sein tot den opstand gegeven. Daar hij geen gehoor gaf aan de roepstem van den resident, die hem ontbood, werd eerst door dezen zijn oom Prins Mangkoe Boemi als afgezant gezonden om hem tot inkeer te doen komen. Mangkoe Boemi keerde nimmer terug en sloot zich aan bij de volgelingen van Dipo Negoro, welk voorbeeld later door velen werd gevolgd. Toen kort daarop een detachment cavallerie onder commando van Chevallier op hem werd afgezonden, wisten Dipo Negoro met zijn oom en volgelingen te ontvluchten en werd met het in brand steken van den dalem van Prins Dipo Negoro een aanvang gemaakt met den oorlog, die 5 jaren zou duren.

Het zou weinig nut hebben terug te komen op het verloop en het einde van dezen bloedigen oorlog. Wij kunnen volstaan met te wijzen op begane vergissingen, die, zooals dikwijls nog in vele werelddelen gebeurt, de spontane energie van dreamers, die zich meer met de geestelijke dan met de materiele wereld bezighouden, in verkeerde banen leiden door verbitterende of krenkende omstandigheden.

Maar vooral ook zouden wij willen wijzen op den arbeid, die verricht moet worden, de eenige die schoonheid geeft aan „echte” menschenlevens, om de duur gekochte schatten van onze ondervinding te doen dienen tot één positieve scheppingskracht. Dat is wat geboden wordt tot het verwekken van heilzame stroomingen van verdraagzaamheid om te komen tot samenwerking, tot uitwisseling van elanders gaven en krachten, ten bate van zijn medemenschen. Want dan alleen zullen edele karakters, als die van Dipo Negoro, die overvloeien van zegnende eigenschappen voor anderen, als saldo van een langdurigen en dapper gevoerden innerlijken strijd, kunnen worden aangewend tot aller heil en krachtsontwikkeling.

Reisbrieven van den Heer H. F. Tillema.

Celebes.
 Van de Paloe-vlakte.

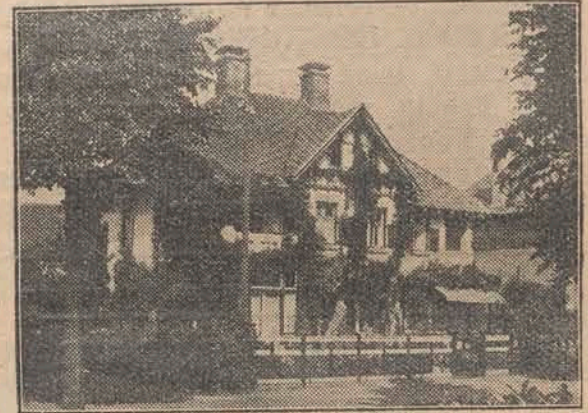
Het laatste gedeelte van den oversteek Toboli-Paloe (Zuidelijkste deel van den N.-O. arm van Celebes) legden wij af per auto. Ik was blij m'n paard voor een gemakkelijk vervoermiddel te kunnen verwisselen. 't Is dank zij eenige training na den noot te vergeten tocht dwars door Flores zonder ongelukken voor ruiters en paard afgeloopen, maar me goed thuis gevoelen op 'n vervoermiddel, waarbij ik me steeds min of meer in labiel evenwicht gevoelde, deed ik niet. Neen, dan liever een auto!

De weg naar Paloe was nog niet geheel gereed. Er werd met ijver aan de voltooiing gewerkt. Op verschillende plaatsen werd hij gekruist door rivieren. Bruggen waren er niet, we reden er dus niet over, maar er dóór. 't Ging best, al leek het soms alsof 't een stoomer was, die door de golven sneed. Geleidelijk opende zich het vlakke Paloe-dal, aan beide zijden omgeven door hooge bergen. Die

(Vervolg op blz. 5).

MELKINRICHTING DER VEREENIGDE - ZUIVELBEREIDERS -
 Badhuiskade 5 Scheveningen
 levert U tegen concurrerenden prijs prima kwaliteit Melk en Zuivelproducten. Probeert U eens onze Prima Roomboter, de kwaliteit zal U bevallen!
 Deze artikelen dagelijks versch aan huis bezorgd.

Villa „WELKOM” - Hilversum
 Amstralaan 15-17 - Telef. 1984

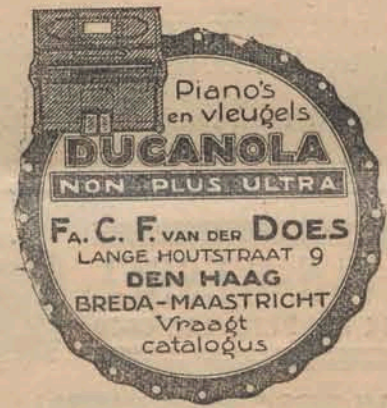

Goed Tehuis voor kinderen met volledig toezicht op studie
 Goed lager-, middelbaar- en hooger onderwijs te Hilversum
 Aanbevelingen zoowel uit Indië als uit Holland.
 VRAAG DIE AAN. Zuster C. C. OBENHUIJSEN

Laat U voordeelig installeeren door **P. B. v. MOORSEL & Co**
 Kerkplein 11-12 DEN HAAG Torenstraat 5
 TELEFOON 12898

BEDDEGOED
 Gegarandeerd zuivere vulling

Ruime keuze
KARPETTEN

Piano's en vleugels
DUCANOLA
 NON PLUS ULTRA
 F. A. C. F. VAN DER DOES
 LANGE HOUTSTRAAT 9
 DEN HAAG
 BREDA-MAASTRICHT
 Vraagt catalogus

PLAAT- en KUNSTHANDEL - SPIEGEL- en LIJSTENFABRIEK
P. J. CRAMWINCKEL Jr.
 Den Haag, PIET HEINSTRAT 36, Telefoon 11906
 Enorme keuze Gravures, Platen, Etsen enz.
 Encadrements in alle stijlen. — BILLIJKE PRIJZEN
 Export naar de Indië. Vele attesten van Ind. fam. ter inzage

Dr. RABINDRANATH TAGORE
Het Centrum der Indische Cultuur
 PRIJS f 0.60
N.V. „ADI-POESTAKA” - 'S-GRAVENHAGE

VERKOOPLOKAAL
V. Slingelandstr. 52
 DEN HAAG
Prima 2de Hands-Meubelen
 Beste adres voor Verlofgangers of die zich voor goed willen inrichten

MAISON
DROUOT
Fred. Hendrikl. 85
Telefoon 52379
DEN HAAG

**Woning-
Inrichting**

Beleefd noodigen
wij U uit tot een
bezoek aan onze
Magazijnen
en Modelkamers

RIJSWIJK (Z.-H.)

Te koop **HOEK-HEERENHUIS** op
eersten stand, met grooten Tuin. Door
zonnige ligging zeer geschikt voor repatrie-
erenden. Koopprijs **f 20.000.-**.

Event. **gemeub.** of **ongemeub.** te huur.
Te bevragen: Geestbrugweg 37, Rijswijk.

Maison H. SIMONS
's-Gravenhage.

MANTELHUIS
HEULSTRAAT 13, n. „Oost en West”

JAPONNENHUIS
NOORDEINDE 17a

Uitsluitend betere Confectie
Voordeelige prijzen!

N.V. Meubelhandel en Taxatiebureau
„**NABA**”

Willem de Zwijgerlaan 52 - DEN HAAG - Telefoon 54497

Het goedkoopste adres voor
Complete Meubileeringen

In- en Verkoop van Nieuwe- en 2e-hands Meubelen

Verzendingen door geheel Nederland,
Oost- en West-Indië

Beleefd aanbevelend, DE DIRECTIE

E. J. VAN WESSEL
FREDERIK HENDRIKLAAN 68-70

VLEESCHHOUWERIJ

RUND-, KALFS-, VARKENS- EN LAMSVLEESCH

FABRIEK VAN TOEBEREIDE WORST- EN
VLEESCHWAREN. UITSLUITEND 1e KWALITEIT
INLANDSCH VLEESCH

Prijscouranten worden op aanvraag gaarne toegezonden.
Dagelijksche bezorging in Den Haag en Omstreken.
Prompte en vlugge bediening.

TELEF. 53634 (3 lijnen) - DEN HAAG.

Blijvende Haargolving

nu **f 1.25** per wikkel

uitgevoerd door den

Nestlé-Specialist OTTO TÄRRE
Prinsestraat 4a DEN HAAG Telefoon 10986

Een dame uit Indië schrijft ons het volgende:

SOLO, 18 Januari 1925

't Zal U misschien wel aangenaam zijn te vernemen
dat de blijvende Haargolving door U op mij toegepa-
den 30en Sept. 1924, de ver- en bewondering opwekt
van de dames alhier.

Niettegenstaande de tropische hitte zit de golf
nog uitstekend in.

Hoogachtend,

Mej. M. H. POERWOSARI (Java)

POORT ANNO 1834.

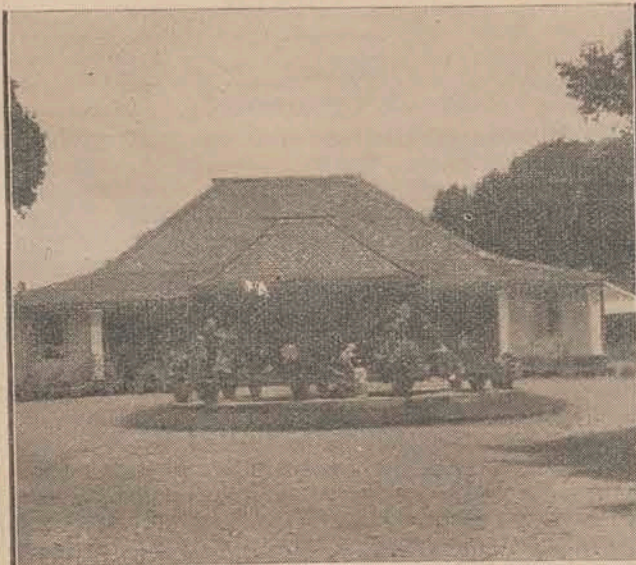
Het uit den Java-oorlog (1825-1830) bekende landhuis te Ampèl
van J. A. Dezentjé.

(Met vijf afbeeldingen).

Het zal 20 Juli 1925 honderd jaren geleden zijn,
dat de Java-oorlog, welke met de gevangenneming
van den hoofdaanlegger *Dipo Negoro* den 28en
Maart 1830 eindigde, uitbrak. Men weet, dat in op-
dracht van het Bataviaasch Genootschap van Kun-
sten en Wetenschappen over dien oorlog het stan-
daardwerk „De Java-oorlog 1825—1830” door P. J.
F. Louw (Deel I—III 1894, 1897, 1904) en door
E. S. de Klerck (Deel IV—VI 1905, 1908, 1909) is
samengesteld. Wij mogen belangstellende lezers
daarnaar verwijzen.

Bij wijze van herdenking wenschen wij uit de vele
zich in dien oorlog van beide partijen onderscheiden
hebbende personen, hier de aandacht te vestigen
op den toenmaligen landheer J. A. Dezentjé te
Ampèl, wiens nazaten thans nog hunne onderne-
ming voor den Soesoehoenan van Solo beheeren en
die destijds een belangrijke rol heeft gespeeld, zoo-
als bij raadpleging van bovengenoemd standaard-
werk in bijzonderheden kan blijken.

Ook andere buiten het leger staande Europeanen
wij noemen *Thomson, de Sturler, Winter, L...*
Stavers, Beer, La Bretonnière, Boutel, Nahuys,
Tissot mogen in dit opzicht worden gememoreerd.
(Zie ook de *Stuers, Mémoires sur la guerre de*
1825—1830, H. G. Bn. Nahuys van Burgst,
zameling Officieele rapporten betreffende
oorlog op Java). Wij bepalen ons echter hier niet
gezegd, tot den landheer *Dezentjé* van *Ampèl*.
Uitkend op de hoogte van de taal, zeden, gewo-
nen en karakter van de Javanen, was hij onder hen
zeer geziene persoonlijkheid. Geen beter bewijs
die aanhankelijkheid is wel het feit, dat de bevol-
king van zijn land gedurende den oorlog meermalen
aangezocht om de partij der muitelingen te kiezen.

LANDHUIS 1818.

OPRIJLAAN VAN LANDHUIS UIT GEZIEN.

VOORBURG :: VIJF HEERENHUIZEN

Te Koop aan de Laan van Sevenstar of verlengde
Julianastraat. Tien groote en kleine kamers. Voor en
achtertuin. Verder alle gemakken. Directe verbinding
met Den Haag, Noordwijk en Rotterdam.
Koopprijs f 9500.— tot f 9800.—.

Te bevragen op het werk en Oranjelust 72
VOORBURG

M. J. BLOKLANDER

ORGEL- EN PIANOHANDEL

Bilderdijkstraat 4 DEN HAAG Telefoon 35992

INRICHTEN VOOR DE TROPEN
STEMMEN - REPAREEREN

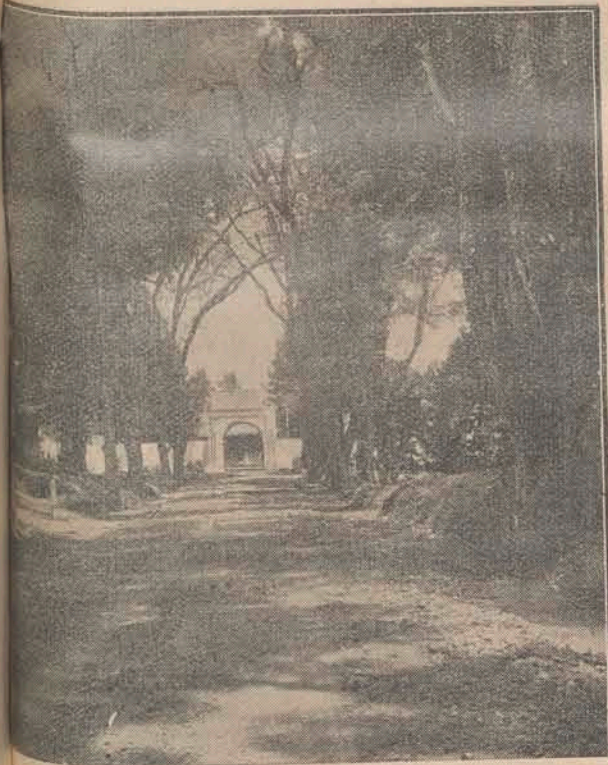
Billijke prijzen

Vakkundige garantie

DE HAAGSCHE POSTZEGELHANDEL

TOUSSAINTKADE 41 - DEN HAAG

Het beste en meest vertrouwde adres voor de In- en Verkoop van postzegels.
Wij koopen steeds alle betere Post- en Portzegels van Suriname en Curaçao tegen zeer hooge prijzen.
VRAAGT PRIJSCOURANT

AMPÈL.

Anno 1818 bamboe doeri vesting. — Anno 1834 vesting gemetseld.

VESTING ANNO 1834.

De weg links van den muur is de gedempte gracht.

huis was in 1818 door een bamboe-doeri wal omgeven, welke in 1834 door gemetselde wallen met bastions, walgang en poorten is vervangen. Deze benteng bestaat nog en binnen de enceinte ligt de ruime fraaie woning van den landheer. De hierbij gereproduceerde foto's zijn nog dit jaar genomen en met behulp van de onderschriften zal men zich een voldoende indruk kunnen vormen van dit in de Java-geschiedenis zoo bekend geworden landhuis.

Aan den landheer J. A. Dezentjé werd voor zijne gedurende den Java-oorlog bewezen diensten na afloop daarvan het Ridderkruis in de Orde van den Nederlandschen Leeuw toegekend.

W.

niet onmogelijk), de vermeerdering geschiedt het best door er naar te streven het geboortecijfer te verhoogen, het kindersterfecijfer te verlagen.

Dat dit een vraagstuk is, waarmee tientallen van jaren gemoeid zijn, is voor ieder, die studie heeft gemaakt van sociaal-hygiënische vraagstukken, klaar als de tropische dag!

Het is ook uiterst samengesteld!

Ik wil dit even illustreeren met een citaat uit het boek van den zendeling-arts prof. A. Schweitzer: „Aan den zoom van het oerwoud”. Ik merk onmiddellijk op, dat Schweitzer met zijn meening niet alleen staat, maar dat ze gedeeld wordt door alle auteurs, die ik over het vraagstuk: „de vermindering der autochthone bevolking in de tropen”, kon raadplegen. Het gaat over het huwelijksvraagstuk. Het is bekend, dat overal bij de primitieven polygamie heerscht. Schweitzer nu zegt:

„Zullen alle vrouwen in de primitieve maatschappij kunnen trouwen, dan is polygamie noodzakelijk. De polygamie waarborgt het pasgeboren kind een langen zoogtijd (van betekenis voor de zuigelingensterfte. — T). De vrouw is in die periode uitsluitend moeder en geen echtgenote. Na ± 2 à 3 jaar wordt het kind gespeend en leeft de vrouw weer met haar man. Dit is alleen mogelijk, als er een tweede of andere echtgenote is, om de huishouding te doen, de tuinen te verzorgen. Onverzorgde weduwen, verlaten weezen treft men niet aan bij natuurvolken.

Tornt men aan de polygamie (wat in verschillende streken is gedaan en waaronder de

KULK & KRAMER

Papestraat 1B 'S-GRAVENHAGE Tel. 11701

Speciaal Agenten voor:
SMITH PREMIER Schrijf- en Boekhoudmachine
REMINGTON PORTABLE Model 1925 f 175.00
CORONA (four) f 200.00

Leveren verder:
REMINGTON, Underwood, Royal, Smith & Bros.
Standard Machines, tegen goedkope prijzen.
VERZENDING NAAR OOST- en WEST-INDIË.

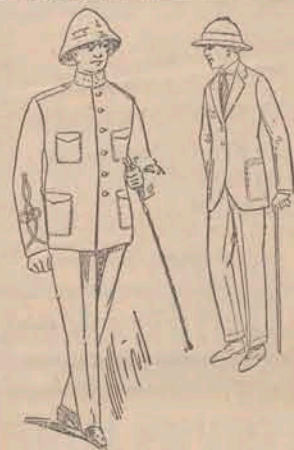
L. DEBIJE : DEN HAAG

Weimarstraat 171 A en B Telefoon 35391

IJzerwaren, Gereedschappen

voor Vaklieden - Amateurs

Verzending naar de Tropen onder garantie

CIVIELE EN MILITAIRE INDISCHE UITRUSTINGEN

Witte Pakken f 9.50
en hooger

HET UITRUSTINGENHUIS
DEVENTER TEL. 400

Geïllustreerde Catalogus
op aanvraag
zonder eenige verplichting

Opl. v. Onderwijzer(es) Spoedcursus (Ex. 1926)

Aang. voor den cursus aanv. 1 Sept.
a.s. bij den Directeur der Haagsche
Normaallessen **Beeklaan 445**
DEN HAAG

P. WILLEMSE, Koningsplein 2. Telefoon 30942

Haagsche Normaallessen

Beeklaan 445 - Den Haag
Opl. voor Onderw.(es)

Leerlingen voor de 2e en de 3e klasse kunnen zich aanmelden bij den Directeur P. WILLEMSE, Koningsplein 2, Telefoon 30942.

Het soliedst adres

voor Electricche behoeftigheden
en Installeeren van electricche
geleidingen, is

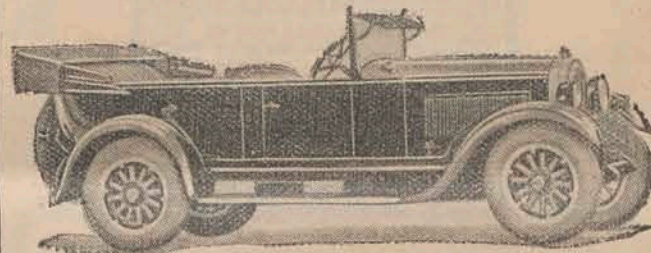
M. A. VROLIJK

Thomsonlaan 41 Telef. 35618
'S-GRAVENHAGE

Alle voorkomende reparatiën tegen concurrerende prijzen.

Garage T. VERSEVELDT

Nassau Zuilensteinstraat 47 Telefoon 11202
DEN HAAG

Levering van alle soorten Automobielen
en Motorrijwielen

STALLING

BENOODIGDHEDEN - OLIE en BENZINE

HET WOONHUIS

BREESTRAAT 36 LEIDEN TELEF. 1750

BEHANGERIJ - STOFFEERDERIJ
BEDDENMAKERIJ

Groote sortering in Tapijten, Bedden, Meubelen,
Vloerzeilen, enz.

Complete Woninginrichting

Begrooingen en Adviezen kosteloos.

Drogisterij FA. DE BOER

G. KEHLENBRINK, Drogist - Apoth.-Ass.

Julius Buysstr. 9 - DEN HAAG - Telefoon 51893

Drogerijen - Chemicaliën
Verbandstoffen. - Verplegings-Artikelen
Binnen- en Buitenlandsche Spécialité's
Minerale- en Medicinale Wateren

TOILET-ARTIKELEN

Medicinale- en Toilet-Zeepen in diverse soorten

SCHOONMAAKARTIKELEN BORSTELWERK ETC.

Haarlem en Omstreken.

Fa Th. A. KLINKHAMER

APOTHEKER

KONINGINKWEG 69, hoek Jordensstraat - HAARLEM

TELEFOON 1596

Allop. en Homoeop. Geneesmiddelen

Verbandstoffen, Spécialité's

Bronwateren (Natuurlijk en Kunstmatig)

Zeer spoedige bezorging

VERZENDING NAAR INDIË ONDER GARANTIE

Heemstede wonen

(lage belasting)

Vraagt Woninggids aan:

HEEMSTEDE'S WONINGBUREAU

Cornis. L. KWAK

Makelaar

Kantoor: HEEMSTEEDSCHE DREEF. Tel. 28235

Tramhalte Blauwe Brug.

Bouwterreinen

Villa's - Heerenhuizen

Koopers of Huurders geen kosten.

HET IS VAN BELANG

bij het aanschaffen van een kledingstuk zeker te kunnen zijn, dat men de volle waarde voor zijn geld ontvangt.

Wij staan borg voor de prima kwaliteit en onberispelijken Pasvorm voor ieder figuur onzer 1ste klas Engelsche Gemaakte Heerenkleding

DE RECOMMANDATIE BEWIJST HET

*Het Londen
Konsterhuis*

Plein 35 to de Tempeliersstr. HAARLEM

Even goedkoop als confectie doch gelijkstaand aan beter maatwerk

The Perfection of Ready to wear clothing.

Geen Filialen te Den Haag

Schoen-Magazijn PAANAKKER

Alléén ZOUTMANSTRAAT 43 - Den Haag

TELEFOON 30869

LINNEN- EN TENNISSCHOENEN

bevolking zeer heeft geleden, o.a. door de bliksemsnelle verspreiding der voor het bevolkingsvraagstuk zoo fatale geslachtsziekten — T.), dan ondermijnt men den geheelen bouw der maatschappij. (In Melanesië zijn de bewoners op tal van eilanden door het ontwrichten hunner maatschappij zóó uit hun evenwicht geraakt, dat ze geen kinderen meer willen hebben! Hun kinderen wenschen ze niet te zien aangedaan door een maatregel, waaronder ze zelf in zoo hooge mate lijden! De vrouwen plegen alle abortus! — T.). Hoe verder de economische toestanden zich ontwikkelen, hoe gemakkelijker de strijd tegen de polygamie. Ze verdwijnt langzamerhand van zelf."

Nog iets over het bevolkingsvraagstuk.

Natuurlijk varieeren de toestanden bij de verschillende volken en stammen en zou het niet van liefde voor ze beteekenen, als men ze alle over één kam schoort!

Dit wil ik natuurlijk niet.

't Was er me uitsluitend om te doen uit te laten komen, dat het bevolkingsvraagstuk tal van zijden heeft en het niet uitsluitend een sanitair-medisch probleem is!

Verderop zal ik gelegenheid hebben te laten zien, dat de officier van Justitie er zelfs aan te pas kan komen, dat het dus ook een juridische zijde heeft!

In het boek, boven geciteerd, vond ik een opmerking, die mij bijzonder trof, want ze houdt nauw verband met hetgeen „men" mij zoo vaak tegenwerpt! „Men", namelijk, denkt economisch, d.w.z. heel erg egoïstisch!

„Wij" — zegt „men" — hebben noodig: vet, rubber, olie, dammar, rottan, paradijvogels, copra, petroleum. En dat halen we, waar wij het kunnen krijgen. Dat is een economische noodzakelijkheid. De menschen, die de streken bewonen, zijn meestal minderwaardig (wat is minderwaardigheid? — T.), hebben geen fut, voeren niets uit, ze willen niet voor ons werken, zijn in de meeste gevallen gedegeneerd (wat is degeneratie? — T.), hebben hun tijd gehad, zijn gedoemd om uit te sterven.

In hun egoïstischen eigenwaan zeggen deze „mens" nog heel wat meer tegen me, maar 't is zoo genoeg.

Dat de volken, die koloniën bezitten, moeten beseffen, dat ze hiermede een ontzaglijk groote humane verantwoordelijkheid op zich hebben genomen tegenover de oorspronkelijk bewoners, 't zijn er maar heel, heel enkelen, die dit voelen!

Ik wil hier ook even een opmerking maken over het uitsterven van volken.

Men vergelijkt vaak het leven van een volk bij dat van een plant. De plant ontkiemt, groeit, bloeit, vormt zaad en gaat te gronde.

Zoo, meent men, gaat het ook met een volk.

Biologisch is deze vergelijking onjuist; een volk is niet als een boom, maar als een bosch!

Het bosch blijft!

De boomen worden oud, worden door den wind omgerukt en vermolmen. Maar voor de omgevallen boomen komen er nieuwe in de plaats!

Alleen door ernstige natuurrampen, door de schendende hand van den mensch verdwijnt het!

Het bosch verjongt zich doorlopend!

En zoo verdwijnen door de schendende hand van den Westering natuurvolken en zullen er nog meer verdwijnen, als niet naast economische drijfveeren óók humane gaan post vatten!

Eere daarom aan de Zending!

Ik kom terug op het klimaat der Paloevakte. Omdat het er droog is, kan men er zout winnen. Men laat daartoe zee water in z.g. zoutpannen door zonnearmte verdampen. Het keukenzout (ruwe) blijft dan achter. De aanmaak is een „staats-monopolie", 't is n.l. een landschapsbedrijf. In de jaren 1918/1920 werden er resp. gewonnen 16.874, 22.133, 11.761 pikols. De lage productie van 1920 is een gevolg van veel regen in dat jaar. Tegenwoordig

taxeert men een normalen aanmaak op 30.000 pikol per jaar. Hiervan worden pl.m. pikol in de onderafdeeling verkocht door verkoopers à f 6.50 per pikol. Een 100-tal zoukers vinden in het bedrijf een behoorlijk bestaan. Het landschap trekt belangrijkekomsten uit het bedrijf. Ze bedroegen in de '18-'20 resp. f 90.000, f 143.533, f 79.056.

Met het „zoutmiddel" worden betaald: pasloosden, pasanggrahans, politiekantoor, zoutdang, het ziekenhuis en twee groote ijzeren gen, die samen pl.m. f 300.000 hebben gekost. „Konden ook wij maar zout maken", hoor ik van bestuursambtenaren in het uitgestrekte nesië bij het overdenken van het vele dat in gebied op verbetering wacht, zuchten!

(Wordt vervolgd)

Van Week tot Week.

7-13 JULI.

Gedenkteeken Dr. A. Nijland. De Loc. meldt: Wij nemen dat in het hoofdgebouw van het Instituut Pasteur begonnen is met werkzaamheden tot opstellen van een gedenkteeken ter nagedachtenis aan Dr. A. Nijland, die van 1898 tot 1918 directeur instelling was en in Nederland stierf.

Er werd toen een Comité opgericht tot het men van een fonds om zulk een gedenkteeken stichten en thans is hiemede aangevangen. komt te staan tusschen het laboratorium en hallen.

Het kleine monument zal bestaan uit een mede, op één der zijden waarvan een bronzen lief met de beeltenis van Dr. Nijland wordt gebracht.

Kon. Instituut voor de Taal-, Land- en Volken van Ned.-Indië. Deze te 's-Gravenhage gevestigde instelling, opgericht op initiatief van Jean Hen Baud, Prof. Taco Roorda en G. Simon, denkt den 4 Juni 1926 haar 75 jarig bestaan herdenking zal worden gevierd door de uitgave van een feestbundel in den geest van dien welke het Instituut werd uitgegeven bij het VIe Internationaal-Orientalisten-Congres te Leiden. Bestuursleden en andere geleerden hebben zich bereid verklaard om een bijdrage voor dien feestbundel te schrijven.

De Zoutregie in 1924. Volgens de Loc. bedroeg in de netto-winst der zoutregie, na behoorlijke schrijvingen en een rentevergoeding van aan het Ned. Ind. gouvernement, over het bedrijf vastgelegde kapitaal, f 9.494.000 f 8.808.000 in 1923.

Koloniale Vacantiecurcus voor Geografen. Van 20 December e.k. zal vanwege het Comité voor Koloniale Lezingen en Leergangen de zesde Koloniale Vacantiecurcus voor Geografen worden gehouden.

De Gouverneur-Generaal naar Deli. Een Ancel meldt dat de Landvoogd den 2en Sept. a.s. Deli vertrekt voor een twaalfdaagsch bezoek de Oostkust.

De Bestuursherziening. De Volksraad heeft de om de Bestuursherziening van 1 Mei 1926 Mei 1927 uit te stellen, aangenomen met 33 stemmen. (Ancel, 7 Juli).

Universiteit te Leiden. Bevorderd tot doctor in rechtsgeleerdheid op proefschrift getiteld „Grondenrecht in de Bataklanden" (Tapijngeland, Simeloengo en het Karoland), de heer Alimuddin Enda Boemi, geboren te Batang Toroe (Sumatra).

Doctoraal examen Indisch recht: Mr. M. Prasojo Mr. R. P. Noto Soebagio.

De Indologische leerstoelen te Utrecht. Het Ind. detsbl. deelt mede dat de Raad van State van Utrecht heeft geadviseerd op het verzoek tot instig om aan de Utrechtsche Universiteit eenige Indologische leerstoelen te vestigen.

De Koelie-ordonnantie. De correspondent van de Post te Padang seint d.d. 9 Juni, dat mei ingang van 1 September a.s. de koelie-ordonnantie zoude die ter Oostkust van Sumatra van kracht is, voort zal worden in het gewest Westkust Sumatra.

Universiteit van Amsterdam. Bevorderd tot doctor

M. STEINS - DEN HAAG

Korte Houtstraat 14a

VERTROUWD ADRES VOOR VAKKUNDIGE
SCHOEN-REPARATIËN

in uitsluitend betere afwerking, zoowel genaaid als gepend

Eerste klasse Maatwerk.

Het beste adres

voor de levering van Koloniale Waren
en Comestibles is

P. VROLIJK, Haagschestr. 1

Scheveningen - Telefoon 52159

THUISBEZORGING ZONDER PRIJSVERHOOGING

Official **Ford** Dealer

THE UNIVERSAL CAR

Reinkenstraat 1 K Garage „Hamim”, H. Wegerif Den Haag, Tel. 34215
Service - Automobielen-Onderdeelen

de wis- en natuurkunde op proefschrift „West-Indische Sipunculiden und Eschiuriden” mej. J. M. A. ten Broeke, en op proefschrift „West-Indische Opisthobranchiate Mollusken” de heer H. Engel. **Landbouwhoogeschool te Wageningen.** Ingenieursexamen Koloniale landbouw, de heer W. Hartman.

Militaire Academie te Breda. Geslaagd voor het eindexamen voor tweede luitenant de cadetten-afdeeling der Infanterie in Ned-Indië: D. W. F. Boes Luitjens, H. E. Diendoné, R. M. Dom, J. B. Egelie, W. Everaars, W. Keylman, L. P. E. Klopvogge, T. Koopman, J. L. Paardekooper, J. C. Pasqua, A. J. A. Pereira, L. J. Rapinund, M. F. Reijnhart, J. H. W. de Rochemont, J. J. Segers, T. J. W. F. M. Supheert, T. Willer. — der Artillerie: S. H. A. Bergermann, D. C. Buurman van Vreeden, F. J. Bijvoet, B. J. Fiedeldy, W. C. W. de Groot, J. Jacobs, H. Keuzenkamp, J. C. de Lussanet de la Sablonière, L. J. B. Paardekooper, W. van Teuten, P. Valk, R. de Veer. — der Cavalerie: W. F. H. Anthoijisz. — der Genie: J. W. Gerharz, S. L. Huijzer.

Wisselkrachten voor Suriname. Op 28 Juli vertrekken wederom 550 Javaansche contractkoelies van Tandjong Priok naar Suriname, waarschijnlijk met het s.s. Samarinda. (Loc.).

Men geven wajangvoorstellingen in Amerika. Bij Gouv. besl. is aan C. F. Gotsch, musicus te Jogjakarta, handelende ten deze als beheerder van en alzo namens de vennootschap „The Royal Javanese Players”, vergunning verleend om ten hoogste veertig Javanen, onder wie twee vrouwen, uit de Res. Jogjakarta te werven voor het geven van wajangvoorstellingen in Amerika, Australië, Japan en China.

op Java. In de week van 31 Mei tot en met 6 Juni zijn op Java 92 gevallen van pest gerapporteerd. „Pa” van der Steur. Volgens een Aneta-telegram is voor Pa van der Steur op zijn 60sten verjaardag een bedrag van f 40.000 verzameld.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt.

Belangstelling in Kunst.

Verband ook met „Boeatan's” mooie tentoonstelling van Indonesische kunstnijverheid op de „Bibado”, die j.l. Zondagavond onder groot jolijt van een modern dansende en galmende bezoekers gesloerd, troffen mij in het jongste nummer van het maandelijks „Wendingen”, onder hetgeen C. J. Blaauw schreef als inleiding tot het daarin weergegeven beeldhouwwerk van Hildo Krop, bijzonder de velden:

„Dit verkeeren van versteende natuur tot teeken van vloeiend menschelijk leven is het eeuwige wonder der kunst, een wonder, dat stemt tot denken over het leven en zijn diepste waarheid.

„Harde, ingespannen arbeid is noodig om dit wonder te volbrengen en deze moeizame worsteling met de materie drukt op de beste beeldhouwwerken een stempel van ernst en zwaarte, soms doortrokken van levensblijheid, dan weer verenigd met stoerheid en kracht.

„Verstilde en aandachtige levenshouding zijn van noode om het wonder van de kunst te genieten en te beleven.

„Schrijnend is het te bedenken, hoe allengs onze menschheid, opgaande in de „wonderen” van de techniek — deze „kunst” van louter verstand en getal — de gevoelens, waarmede het eeuwige wonder der kunst kan worden aangeraakt, gaat verliezen, hoe de stille en aandachtige levenshouding tot een zeldzaamheid wordt, waar het met onnoozelheid geslagen „publiek” zich vergaapt aan rondende motoren met domme snelheden, waarvan het snerpand lawaai onze sleden (cultuur-centra!) vervult, zóó, dat verstilling en rustige aandacht welhaast tot de onmogelijkheden gaan behooren.”

„Het is letterlijk zoo van toepassing op de belangstelling van het Nederlandsche volk in het algemeen voor Indonesische kunstuitingen. In het bijzonder was dit wonder op de Bibado-tentoonstelling zóó opvallend: Honderden menschen liepen te slenteren langs Boeatan's tentoonstelling, onnoozel bēle rondkijkend, zonder iets te zien of in zich op te nemen. Het enige wat hen dan opviel, waren de klaargezette schoteltjes met Indië-versnaperingen. Maar als hen dan gevraagd werd, of zij van dat onbekende lekkers eens iets wilden

den proeven? — in de hoop, dat zij onder 't daarbij tot rustig zitten komen aan de zoo smaakvol met gebalike kleedjes overdekte tafels, ook tot het bewonderen der Indonesische kunstnijverheid zouden geraken — trokken zij, met afwerend gebaar, een vieze neus en wendden zich naar een naburige tent, waar zij gichelend gingen hengelen naar fleschjes port- en malaga-wijn!!

Het is voor de bestuursleden van „Boeatan” en het propaganda-comité, dat haar ter zijde staat, lang geen gemakkelijke taak, om, met veel geduld en toewijding, te trachten zoetjes-aan wat meer belangstelling te wekken voor de Indonesische kunstnijverheid, die dit in zoo hooge mate verdient. Gelukkig valt er ook te wijzen op gunstig resultaat in deze; langzamerhand komen nu en dan bewijzen van toenemende waardeering en liefde tot uiting.

Ook de pers draagt hiertoe bij. Zoo deed 't ons goed onlangs te lezen, hoe een bekend Haagsch criticus — een nuchtere Hollander, dus geen dwepende „Oostersche kunstmaniac” — naar aanleiding van een tentoonstelling in de kunstzaal „Pictura” o.m. schreef:

„Het is den heer Van der Wilk weer gelukt een bijzonder mooie collectie weefsels bijeen te brengen en daaronder zijn er van Soemba, die van een zeldzame rijkdom zijn.

„Het is wonderlijk te zien met hoe weinig kleuren en hoe primitieve vormen dit bereikt wordt. Enkele motieven, uit de dierenwereld zeer kenbaar, worden over het geheele veld verdeeld en in spiegelbeeld herhaald; en dat alles in een uitgewischte tekening, waarvoor menige Westerling de neus zou ophalen, om het kinderwerk te noemen, die herinneren aan de oude borduurlapjes van een paar generaties terug. Maar welk een weelde van kleur welt dan hier uit op, niet door een veelvoud, een mozaiek, maar door 'n heele tintenscala te ontwikkelen, b.v. uit een mettertijd ongetwijfeld meer verdoft purper, dat diepte krijgt door schemeringen van reflecterend blauw.

„Hoe sterk was bij deze volkskunstenaars het gevoel voor de complementaire kleur ontwikkeld! Door dit pauw-blauw, dat doet denken aan de glanzende van den hemel, wordt het nuttig effect van het purper en Indisch rood, met zijn overgangen van paarse en roode doodekop, slechts ge-relieveerd.

„En dan die heerlijke blauwen zelf, wanneer ze niet als complementair-kleur dienst doen, maar een patroon geheel in een gamma ervan is uitgevoerd. Welk een suggestie van koelte moet in dit zongeroosterde land daarvan dan uitgaan! Ik wed, dat zulke doeken meer gemaakt worden in de warmere streken, dan in de hogere streken, waar meer koelte heerscht.

„Die blauwe doeken kunnen dus zoowel meer zinnelijke als meer geestelijke uitingen zijn, die het koele of serene zoeken. Ze zijn kostelijk; dit blauw is zóó edel, dat het als 't ware tot nobele reacties dwingt. Het is weer een ander blauw, dan ons Delftsch, dan het blauw van Vermeer. Het heeft een heel eigen toon, welke men gerust een zielstoon kan noemen.”

In de toonkamers van „Boeatan”, Heulstraat 19, den Haag, zijn dergelijke prachtweefsels eveneens in groote verscheidenheid te bewonderen en te koop voor betrekkelijk geringen prijs.

En voor belangstellenden in die zoo bijzonder interessant mooie en kunstvolle weeftechnieken der groote en kleine Soenda-eilanden, worden daar tevens volgaarne de noodige uitleggingen en toelichtingen gegeven betreffende batik, ikat, verfmethode, enz., enz. Hoe meer bezoek hoe liever! Door de thans hier tijdelijk vertoevende vreemdelingen, o.a. Amerikanen en Duitschers, wordt er echter meer en dankbaarder gebruik van gemaakt dan door Nederlanders helaas.

Ook kinderbezoek — de vacanties zijn nu begonnen — is „Boeatan” zeer welkom, want bij de jeugd ligt de toekomst.

Persoverzicht uit de Indische Bladen.

I. UIT DE EUROPEESCHE PERS.

De begroting-1926 (vervolg).

De inkomsten van 1922 vertoonden ruim f 1½ miljoen, die van 1923 bijna f 2½ miljoen en die van 1924 ruim f 88 miljoen hooger cijfers dan de uitga-

Garage en Stal „WITTEBRUG”

M. TH. VAN 'T SANT

Badhuisweg 245 - Tel. 03535 - Den Haag

Luxe Auto-Verhuuronderneming, ook per maand

Rijpaarden per uur f 2.50, per maand f 100. — Pension Stalling paarden . . . f 2.75 per dag

Magazijn van

Heerenhoeden en Pelterijen

EDUARD PELGER

Prinsestraat 35 - Den Haag

Telefoon 13902

KWEEKERIJ „ALPINA” WASSENAAR

KWEEKERIJ „ALPINA”

RAAPHORSTLAAN - WASSENAAR

Speciale cultuur van

Alpen- en Rotsplanten

Modemagazijnen

HENNEMAN & PLUKKER

Valeriusstr. 28-38

DEN HAAG

Grootste Speciaal Magazijnen

in Japonnen, Blouses, Rokken,

Peignoirs, enz. enz.

Gedurende den Winter steeds nieuwe zendingen volle Blouses en Japonnen voor Indië

J. KOOIJ

Masestraat 2^a - Den Haag

zijstraat Noordeinde, bij den Hoogwal

Het adres voor goed onderhouden Meubelen tegen bijzonder voordeelige prijzen

Te zien van 10 - 1 en van 2 - 5 u.

Confiserie en Chocolaterie Royales

J. A. KRUL

Salon de Rafraichissements

NOORDEINDE 44

DEN HAAG

HOTEL-RUBRIEK

'S-GRAVENHAGE

Hotel Pension „Insulinde“, Bankapl. 2, Den Haag, Tel. 11436. Dir. bij Schev. B. Str. k. en w. w. op delogeerk.	PENSION „QUIST“ Stadhoudersplein 17-19 Tel. 51523
Hotel Rest. „DUINORD“ Sweelinckplein Spec. bezocht d. Ind. Fam. OOSTERWIJK & v. D. LUIJER	BESCHIKBAAR.
Hotel „Promenade“, Oude Schev. weg 21, Tel. 50434 Prachtige ligging. Matige prijzen.	VILLA GRETHALIA Pension Stouthamer L. de Colignyplein 14 kamers met volledig pension vanaf f 50.— per maand.
Restaurant RITZER, Parkstraat, Telefoon 13903, Menu f 1.25, Soep, Schotel naar keuze, Pudding.	Zuster E. KREEFT, Laan v. Meerdervoort 545, Den Haag. Vrije Etage dispon. bev. 4 Kamers en Keuken.
Pension E. M. Biewanus, A. v. Solmsstraat 135. Ind. Rijsttafel op Dinsdag, Donderdag en Zaterdag.	Kamers disponibel voor Families, m. of z. pension Mevr. VAN DIJK. de Ruijterstr. 54, Haag.

HAARLEM EN OMSTREKEN.

Pension DEKKER Parklaan 69 HAARLEM	Bezoekt Hotel Pension Roosendaal, Café Restaur. Tel. 13574 OVERVEEN A. J. V. SCHOOTEN, Eigenaar voorheen Hofmeester der S.M.N
--	---

ROTTERDAM.

BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

Holl.-Indisch Restaurant „NOBACK“

Sweelinckstraat 158 Telefoon 36257

Tevens uitzending van Holl. en Ind. Diners.

Rijsttafel . . . vanaf f 1.25, f 1.50, f 2.— en hooger.
Holl. Diners . . . vanaf f 0.70, f 0.95, f 1.25 en hooger.

Beleefd aanbevelend, MEVR. NOBACK

Pension Restaurant
Jacob Hopstraat 1 DEN HAAG Sweelinckstraat 158

American Hotel - Amsterdam

Hotel en Café-Restaurant le Rang. 131

Schoonste Ligging - Modernste Inrichting
Electrische Verlichting - Centrale Verwarming
Electrische Personenlift
Omnibus aan 't Station - Matige Prijzen

A. W. VOLMER, Directeur.

Tel. Interc. 4737. Code 5th Edition A. B. C.

Leden van O. en W., eet steeds

KLINK'S FIJNE BELEGDE

BROODJES PEKELVLEESCH
ROASTBEEF
HAM, ENZ.

Aanbevelend, W. F. KLINK,
Wagenstraat 109a - Den Haag - Tel. 17911
Wordt ook thuis bezorgd.

BEKENDMAKING

Hiermede maak ik U bekend, dat ik heb geopend een 1ste klas inrichting voor uitzending van diners

Levering van extra Diners aan huis

Diners bestaande uit

LUNCH f 0.80	DINERS f 1.00	DINERS f 1.10	DINERS f 1.20	DINERS f 1.75
Vleesch Groente Aardappelen en Compote	Soep Vleesch Groente Aardappelen of Dessert	Soep Vleesch Groente Aardappelen en Dessert	Soep Vleesch Groente Aardappelen Compote en Dessert	Voorgerecht Soep Vleesch Groente Aardappelen Visch of wild Compote en Dessert

Van 12-2 en van 5-8 uur

CROQUETTES f 0.15 VLEESCH PASTEITJES f 0.20

Aanbevelend, **MAISON DE HELD**
KON. WILHELMINALAAN - VOORBURG - TEL. V. 000

KOEK, BANKET, CHOCOLADE EN SUIKERWERKEN W. TEMPELMAN FAHRENHEITSTR. 417 - DEN HAAG SPECIALITEIT IN GEVULDE KOEKJES

ven. Min of meer voorbarig is het — volgens de *Java-Bode* (4 Juni) — om hieruit dadelijk een wijsch financieel-politiek bouwwerk te grondvesten. Deze mededeeling heeft reeds het gevolg gehad, dat door eenvoudige zielen de vraag is gesteld, waar al dat geld nu wel naar toe is. Denkkelijk zal zij wel tot uitdrukking komen in het afdeeliningsverslag op de begrooing. En dan is het reeds thans tijd om er op te wijzen, dat deze voordeelige saldi voortkomen uit binnengekomen belasting over vroegere jaren, en dienen tot compensatie van in die jaren aangegane schulden. Een meer aandachtige beschouwing van de cijfers wijst uit, dat over het betreffende jaar het budget precies balanceerde op het bedrag dat daarvoor is aangegeven.

Civis critiqueert in het „*Bat. Nwsbl.*“ (4, 6 en 9 Juni) de begrooing. Hij acht den Inlandschen landbouw tekort gedaan, waar op de begrooing f 2 miljoen meer is uitgetrokken, hij is teleurgesteld over het uiterst bezadigd tempo van uitbouw van het Inlandsch onderwijs en komt tot de conclusie dat wij nauwelijks verder zijn dan in 1920. Mismoedig schuift hij de plannen ten aanzien van den terugkoop van particuliere landerijen en de verbeteringen in West-Batavia terzijde, om „niet zonder reserve“ de kolonisatieplannen in de Lampongs „toe te juichen“. Hij klaagt over het stopzetten van werken en het nalaten van uitvoering van werken als irreele bezuiniging, om eindelijk te komen tot een hulde aan het adres van den Landvoogd, die een zeker evenwichtspunt in den financieelen toestand heeft gevonden door geweldigen arbeid met zijn adviseurs van Financien.

De *Java-Bode* (5 Juni) — waaraan het bovenstaande is ontleend — constateert bij „De Locomotief“, bij „*Civis*“ en bij „De Taak“ een miskenning van de redevoering van mr. Fock bij de opening van den Volksraad.

In het *Bat. Nwsbl.* van 9 Juni („*Millioendroomer*“) bespreekt *Civis* de opmerkingen van „De Loc.“ (3 Juni).

Het Afdeeliningsverslag over de Begrooing. Nieuwe symptomen.

Het afdeeliningsverslag (*Bat. Nwsbl.* 6 en 9 Juni) bevat beschouwingen over: *Financieele politiek en bezuiniging, Economische opheffing, Welvaart en Belasting, Gouv. instellingen, Rijstvoer, Economisch Besej, Werkloosheid, Verhouding Indië-Nederland, de Vlootwet, Indië en Genève, Indisch Agentschap, Indologische leerstoel te Utrecht, Politieke toestand, Communisme*. Wij releveeren enkele gedeelten:

Enkele leden betreuren het, dat in de behandeling van de Indische *Staatsinrichting* in de Tweede Kamer een reden gevonden werd om wantrouwen uit te spreken. Zij meenden, dat er voor een dergelijke sentiment tegenover de Regeering geen plaats is als gelet wordt op het vele in den laatste tijd door de Regeering tot stand gebracht op het gebied van onderwijs, irrigatie, landbouwvoorlichting, volkslectuur, decentralisatie, instelling van het College van gedelegeerden, enz.

Met misnoegen werd geconstateerd, dat na een overhaaste behandeling van de *Vlootwet* door de Volksraad, het ontwerp in Nederland werd terzijde gelegd. In een dergelijke gedragslijn — reeds eerder gevolgd — zagen vele leden gebrek aan deferentie jegens het College.

Betreurd werd, dat nu ook weer op de ontwapeningsconferentie te Genève Indië niet werd vertegenwoordigd door toevoeging van Indische deskundigen aan de Nederlandsche delegatie.

Als onvoorwaardelijk tegenstander van eene op destructie gerichte staatkunde, achten enkele leden het *communisme* ten eenenmale verwerpelijk en de verbreiding in Indië, nog wel onder een analfabete massa, ernstig te betreuren. Al blijft het te bezien, of de communistische actie in Azië hare tegenwoordige scherpheid zal behouden, als de Sovjet-republiek geleidelijk een normale plaats in het internationale verkeer zal hebben verkregen en verdere steun aan die propaganda haar slechts tot schade kan zijn, *de actieve internationale beteekenis* van het verschijnsel is ook voor Indië niet te onderschatten en voortdurende waakzaamheid der Regeering dus geboden. *De binnenlandsche beteekenis* van de communistische beweging moet echter — volgens deze leden — uit een ander oogpunt worden bezien. De staatkundig nog noodzakelijk onbewuste massa wordt nu eenmaal getrokken door hen, van wie zij het luidst vertolking harer grieven kan verwachten. In stede van door geweld en uitbarsting de communistische beweging te smoren, zou het van meer staatsmanswijsheid getuigen, de oorzaken

Apothek M. L. ADAMA

Bezuidenhout 111 - DEN HAAG - Telef. 70366

Allopathische en Homoeopathische Geneesmiddelen
Verbandstoffen en Ziekenverplegingsartikelen.

MINERALE WATEREN

Binnen- en Buitenlandsche
Verpakte Geneesmiddelen

Familiewasscherij van den Eersten Rang Firma G. HILBERINK Sr. - Apeldoorn

OPGERICHT 1870 TELEFOON

Helder waschgoed - Minimum slijtage
Concurrerende prijzen Geen vermissen

Chloor wordt niet gebruikt voor het bleeken

VRAAGT GRATIS PRIJSCOURANT EN INLICHTING

Verzending door het geheele land

van den grooten toeloop naar communistische propagandisten te peilen. Wegneming of inperking der zaken zou dan zeer waarschijnlijk dien toeloop stimuleren, want de inheemsche volken zijn geenszins revolutionair van aanleg en uiterst toegankelijk voor redelijk bestuur. De invloed van de communistische propaganda op de massa in een mate als thans gebleken, schreven deze leden dan voornamelijk aan diep gevoelde tekortkomingen van het tegenwoordig bewind. Dat overigens het communisme in Oostersche landen zich bij voorkeur richt op de prikkel van een in wezen natuurlijk en gezond *nationalisme* een omstandigheid, welke de Regeering, naar de mening dezer leden, door welken geweldmaatregel niet blijvend kan beheerschen en waarvan zij de gevolgen alleen kan normaliseren door een staatkunde welke eerbied toont voor de nationale gevoelens. Inheemschen en opzettelijke krenking met kracht gegaat. In geen geval kan de oplossing verwacht worden van een prikkelend optreden van bestuurlijke politie.

In tegenstelling met dit betoog werd van verscheidene zijden de Regeering hulde gebracht voor de reikte resultaten t.a.v. de meerdere rust, die heerscht op het gebied van de politieke woelingen voor den in verband daarmee door Haar verlenen steun aan bestuur en politie. Met den lof in rede van den G.-G. ter zake aan bestuur en politie gebracht, konden zij geheel instemmen. Enkele leden zouden zelfs verder willen gaan en met een preventief toezicht op de pers wenschen en noodig een verbot voor bepaalde bladen. Gevoerd, of der Regeering bekend is, vanwaar de *communisme* *geschriften* komen, welke in het leger en der de lagere politie-ambtenaren zijn of worden verspreid. Meerdere leden drongen in het belang van volk aan op sluiting der *Sarikat Rajat-scholen*, tevens de oprichting van nieuwe scholen op communistischen grondslag h.i. niet moest worden staan. De Regeering trede ten deze niet slechts pressief maar ook preventief op.

Een lid betoogde dat de beste bestrijding van communisme, dat alleen wortel schiet daar waar tevredenheid heerscht, is gelegen in een nauwkeurige raking van de Eur. en Ind. bestuursambtenaren de breede lagen der bevolking door menigvuldige tournées.

De heer Zentgraaff (*Soer. Hbl.* 3 Juni „*Nieuwe tomen*“) ziet in het communisme geen gevaar voor Gezag. Maar... scherpe waakzaamheid van de Regeering en haar organen is geboden. Men doet minder vergaderingen; hiervoor zijn in de plaats gekomen kleine bijeenkomsten, gehouden door enkele leden, die ieder voor zich een bespreking houden van 3 of 4 anderen. In de tweede plaats is in beduidende mate toegenomen de communistische actie in het land en de beteekenis hiervan mag niet worden onderschat. Het legerbestuur keert zich niet alle strengheid in de actie door onverbidde uitwerping van elken ten bij wie communistische neigingen zijn te constateren. De krachtige houding van het legerbestuur beslist worden gecontinueerd; er is ten deze volkomen overeenstemming tusschen regeering en legerbestuur.

Arbeidstoestanden in het Oosten. De Indische machine-industrie.

Oost en West hebben elkaar te Genève in de *internationale arbeidsconferentie* ontmoet. De arbeidsconferentie toont ons, dat de opvattingen van het sociaal verlichte Japan rekening houden met de behoeften van het Oostersche bedrijf en van den Oosterschen werkmans. Hoever deze laatste gaan blijkt uit een verslag van een staking van Chinese arbeiders in Japanse zijdefabrieken te Shanghai, waarvan het rapport melding maakt. Op een basis, die een Westersche arbeider waarschijnlijk woedend zou doen ontvullen, werd de arbeid weer hervat. Ziehier de toestand zoo vervolgt de *Java-Bode* (3 Juni) — wat het teekent, wanneer de Britsch-Indiër zegt, dat hij zich gedwongen ziet om het tempo, waarin hij naar sociale verbetering streeft, te volgen. De industrie moet concurreren met die van een land, dat zich geïndustrialiseerd heeft op condities, die het mogelijk maken dat de markt overvoerd wordt met goedkoopere fabriekaten. En dan gaat vol danbaarheid de blik terug naar eigen huis, naar het land met zijn bloeienden landbouw, waar nog niet onder een hemel van roet het bevolkingsoverschot in drommen optrekt naar werkplaatsen, waar de natuur nog ruimte en rijkdommen te over heeft en de verstandige overheid waakt over de belangen en

L. J. VAN DER WAL

DAMES- en HEERENKLEEDERMAKER

PAUL KRUGERLAAN 22, DEN HAAG

UITGEBREIDE COLLECTIE STALEN

BILLIJKE PRIJZEN

De Amateur
FOTO
HANDEL

TELEFOON
30098

GOUDSBLOEMLAAN 136
..... DEN HAAG

U zouden U wel eene andere maar geen betere ontwikkelmethode kunnen aanbevelen dan de EBO-methode, per stel f 0.55

Ringers Bonbons

1ste klasse Ned. Fabrikaat RINGERS - Rotterdam Alkmaar

Bandoeng werd o.m. besloten aan de Regeering te verzoeken het daarheen te leiden, dat voor het vervullen van betrekkingen in gouvrenementsdienst, welke zich speciaal voor den oud-militair eigenen, o.a. politie, diverse betrekkingen bij de S. S., gevangeniswezen enz. daarvoor ook in de eerste plaats oud-militairen worden aangewezen, hetwelk ook uit een bezuinigings-oogpunt als wenschelijk is te beschouwen, in verband met de hooge kosten verbonden aan de uitzending van dergelijk benodigd personeel (o.a. het geïmporteerde personeel bij de politie). (De Loc. 2 Juni).

II. UIT DE INLANDSCHE PERS.

De gewijzigde Inlandsche samenleving.

II (Slot).

Het gevolg van dien toestand is het losser worden der familiebanden. Ten einde een bord rijst en een kleedingstuk te verdienen, moet men wel het dorp uit en gaan zwerven, waartoe men vroeger niet dan in de hoogste noodzakelijkheid overging. Op die wijze komt men in aanraking met anderen, verandert van gedachtengang en past zich aan aan de nieuwe toestanden. Terwijl het voor den inboorling vroeger eene vreemde was anderen in zijne moeilijke levensomstandigheden bij te staan en te helpen en hij daartoe in staat was, omdat hij geen gebrek had, zoo neemt men thans waar dat hij, door armoede gedwongen, eerst voor zich zelf zorgt en zich aan anderen, aangezien hij zelf niet genoeg heeft, niet kan laten gelegen liggen. Het sterkst komt dit uit in de groote steden, alwaar men nog een groot verschil kan zien met den Javaan in het dorp. De godsdienstige voorschriften worden er niet meer opgevolgd of verwaarloosd, omdat het zoeken naar levensonderhoud de gedachten meer bezig houdt dan de vervulling der Islamische plichten. Men raakt zijn stuur kwijt, terwijl voor de vrouw de armoede de grootste aanleiding is om haar lichaam te verkoopen, waardoor zij zich zelf verlaagt en hare minderwaardige positie ten opzichte van den man in de Inlandsche samenleving versterkt. De rijke inboorling kan met zijn geld nog altijd de jonge maagd van hare ouders koopen, die gaarne daarin toestemmen, als maar eene flinke koopsom wordt betaald. De redactie van de „Sedio Tomo”, die zich met de vorenstaande beschouwingen vereenigt, voegt daaraan echter de opmerking toe, dat men niet moet vergeten dat de inboorling het recht heeft om datgene te verwerpen, dat hem niet aanstaat en zich zelf de levenswijze kan kiezen, welke hem het beste past. Zonder al het nieuwe te verwerpen, dat, tengevolge van de tijdsomstandigheden, moet worden aanvaard, kan hij het goede van de oude adat, dat met de nieuwe toestanden niet overeenstemt, krachtig bewaren en afstooten hetgeen in strijd is met de beschaving, zooals de inboorling die opvat.

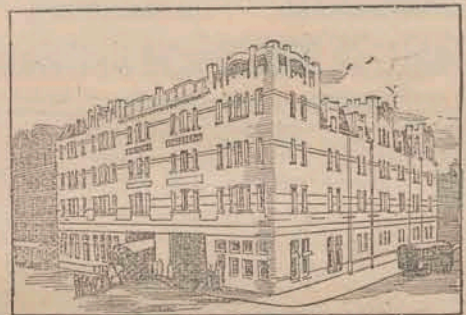
De inheemsche Volksleider in Ned.-Indië.

Het is in den tegenwoordigen tijd de gewoonte, in de Indische samenleving dikwijls het woord „Leider” te noemen, doch de schrijver, die zich „S.” teekent, voegt daaraan in de „Sedio Tomo” van 4 Februari 1925 onmiddellijk de opmerking toe, dat er tal van personen zijn, die in den waan verkeerden leider te zijn en zich daarna ook als zoodanig opwerpen. Zij zijn van meening dat als zij hunne leiding aan de menigte onthouden, het geheele volk tegen de vlakte ligt. De massa denkt gewoonlijk bij het geven van den titel van „leider” aan een bepaald persoon niet na, dan wel men praat na, hetgeen men van anderen heeft hooren zeggen. De zoogenaamde leiders, die door de domme menigte zijn aanvaard, zijn natuurlijk trots op het succes, dat zij zich met de werkelijke volksleiders op gelijken voet mogen stellen. Evenwel zijn er, behalve dit aantal personen, ook nog vele lieden, die door de massa niet als leider worden aangewezen, doch die zich zelf als zoodanig kiezen en zich ook als zoodanig vooruitschrijven. Wanneer het volk zich geleid wenscht te zien door een bepaalden persoon, dan gaat men daarbij uit van de grondgedachte, dat die taak noch eene gemakkelijke noch eene minderwaardige is, en dat zij moet

B. G. TAL, Leeraar M.O. Boekhouden
Stille Veerkade 24 's-Gravenhage
Telefoon 16110 en 16111

Opleiding voor het M.O. Examen en voor het Examen Privaat-Docent
(Genootschap voor Practisch Handelonderwijs)

KONINKLIJKE MEUBELTRANSPORT-MIJ.
DE GRUIJTER & Co.
DEN HAAG
AMSTERDAM :: ARNHEM

Bergplaatsen voor Inboedels
:: Bewaring bagage ::
voor repatrieerenden
OVERZEETRANSPORTEN

Woningbureau P. MAN
Steenhofstraat 5 bij 't Station - Interc. Tel. S. 45
SOESTDIJK
Verstrekt inlichtingen over Buitenplaatsen, Villa's Landhuizen en Bouwterreinen. Zondags gesloten
Vraagt gratis Woningcourant van Vraag en Aanbod van P. MAN voor Soest, Soestdijk, Soestduinen en Omgeving.

N.V. STOOMWASCH- EN STRIJKINRICHTING
voorheen
H. A. v. STARRENBURG
OPGERICHT 1875
Fahrenheitstraat 168
TELEFOON 31791
'S-GRAVENHAGE

Stoomververij en Chemische Wasscherij „DUINOORD”.
Begoniastraat 188-190 Telefoon 36048
hoek Goudsbloemlaan DEN HAAG

Goederen binnen 4 dagen zonder prijsverhooging thuisbezorgd.
Heerencostumes . . . f 4.— Wol en Plu. p. □ el f 0.40
Mantelcostumes . . . f 4.— Handschoenen, per
Jassen, vanaf f 2.75 paar vanaf f 0.20
Mantels „ f 2.75
W. Dekens f 1.— en f 1.20 Oppersen v. Heeren-
Gest. Dek. f 1.50 en f 1.75 Costuums f 1.50
Vitrages . . . per □ el f 0.15 Idem m. ontvlekkens f 2.50
Madras . . . „ „ „ t 0.20 Dames-Costuums
naar grootte
Speciaal in het reinigen van Carrosserie-Bekleding

che ploegen der bevolking, die men met den besten wil kan identiek stellen met het geëxploiteerde pro-...
Rechtvaardig, onbeïnvloed door de overdre-...
en ondoelmatige eischen van extremisten, voltrekt...
in Indië de saneering der arbeidstoestanden, niet...
der wille van een internationale overeenkomst, ...
zichts zeer betrekkelijk gebonden aan de eischen van...
tecurrentie, maar uit zuiver humanitaire overwegin-...
gegrond op de begrippen en behoeften van den...
Oostersehen arbeider. Wanneer straks onze Regeering...
verzoek krijgt om verantwoording af te leggen aan...
enquête-commissie van het arbeidsbureau, kan zij...
met een gerust geweten doen. Het is goed dat te...
stateeren in de dagen, dat Oost en West elkander...
moet hebben op het internationale arbeidsveld van...
leve. In de dagen ook, waarin zooveel misverstand...
den dag komt op het stuk van hetgeen de Ooster-...
arbeider werkelijk noodig heeft.

het „Soer. Hbl.” van 18 en 19 Mei heeft de heer...
graaff zijn „lezenswaardige” artikelen gewijd aan...
positie, die de Indische machine-industrie in het...
sche bedrijfsleven inneemt; de onmiddellijke aan-...
ging tot het schrijven dier artikelen was het feit...
de Staatsspoorwegen 400 spoorwagens in Europa...
besteld, zonder de Indische industrie in de ge-...
heid te stellen mede te dingen. In het „Soer. Hbl.”...
7 Mei wordt de opening van de suikerfabriek...
„Madiono” (Madioen) beschreven, aan welker nieu-...
installatie de Indische industrie part noch deel...
gethad. De heer Van Citters noemt het — in een...
artikel in het Soerabajasch Hbl. van 2 Juni —...
alles ontmoedigend, dat men bij het uitvoeren...
grootte werken de lokale industrie voorbijgaat; hij...
keurt het, dat men die industrie onverdiend het...
uitreikt van niet te voldoen aan de eischen, ...
men aan die industrie moet kunnen stellen.

Asahan (vervolg).

De Deli Crt. (9, 10 en 11 Juni) schrijft thans over De...
komst van Asahan en het spoorwegver-...
er. Het volgende is hieraan ontleend:
De concessie-jager, zooals we die hier in Deli en daar-...
ten kennen, heeft zeker wel verdiensten en soms...
grote verdiensten gehad voor de ontwikkeling van...
land, in het bijzonder om de aandacht van het logge...
vrij onbewegelijke groot-kapitaal te trekken, na een...
ervlakkig begin; maar ook in dit opzicht veran-...
den de tijden. En we loopen het gevaar, dat juist in...
den tijd van opbloei, nu er weer belangstelling bij...
stige exploitanten voor nieuwe gronden bestaat, de...
culanten en concessiejagers de ontwikkeling tegen-...
den. Dat dient ten koste van alles voorkomen te...
orden en na een laatste aanzegging moeten de con-...
sies weer aan het Landschap terugvallen, om plaats...
maken voor ernstiger aanvragers, die bewijzen van...
goedheid kunnen overleggen en daarmee kunnen aan-...
men direct flink aan den slag te willen gaan.
In de afdeeling Asahan zijn 506 H.A. grond aan niet-...
Europeanen in kleinen landbouw uitgegeven en die...
ervlakte kan nog belangrijk vermeerderd worden.
Landen zijn zoowel in de beneden- als in de boven-...
delen nog groote stukken grond beschikbaar voor...
kolonialisatie, uitstekend geschikt voor vesti-...
gen van Javanen. In die richting moet het gezocht...
worden, al zullen zich ook heel wat Bataks uit Toba...
andere streken daar graag willen vestigen. Volgens...
legende is de kolonisatie van Javanen in Asahan...
in Simeloengan al van zeer ouden datum. De vesti-...
gen van 1439 Javanen in één jaar tijds bewijst wel...
met de noodige leiding en steun, een geregelde...
beoordering der kolonisten te verwachten is.
De oorzaak van den geringen rijstbouw ligt niet —...
als doorgaans maar apodictisch beweerd wordt —...
aan bouwgrond. Er is nog genoeg grond, ge-...
vat voor rijstbouw, beschikbaar, maar de Maleier...
niet. De Javaan, de Bandjarees en de Tobanees wil-...
echter wel. Dat bewijzen de enkele sawah-com-...
men, die hier en daar spontaan, zonder eenige hulp...
ontstaan.

Palembangs bloei.

De gemeenteraad van Palembang besloot een mo-...
del aan te schaffen voor de verbinding der beide...
oeveren. Voorts ging de Raad een contract aan...
de N.-I. Gasmij. voor de elektrische straatverlich-...
ten werd besloten tot asphalteering van de hoofd-...
wegen over te gaan. (Sum. Post. 13 Juni).

V. O. O. N. I. L.

De jaarvergadering van het Verbond van vereeni-...
gen van Oud-Onderofficieren bij het N.-I. leger te

Mevr. JOH. VAN DER WISSEL
aan v. Meerdervoort 504
DEN HAAG
LEERARES PIANO- EN
ENSEMBLESPEL
SPREEKUR VAN 1.30 TOT 2.30

NEDERLANDSCHE HANDEL - MAATSCHAPPIJ

Gestort Kapitaal / 80,000,000.-
Statutaire Reserve - 20,536,861.-
Buitengewone Reserve - 22,660,000.-

Hoofdkantoor: AMSTERDAM.

Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestigingen in Nederlandsch-Indië,
Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten
Incasseringen en Financieringen.

Schriftelijke en Telegrafische Credieten.

Reiscredietbrieven.

Deposito's.

Rekeningen-Courant.

Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken

Berijdt
Gazette

Geen beter Hollandsch rijwiel

J.F. VROLIJK ZOUTMANSTR. 10^A
TEL. 34725
's-GRAVENHAGE.

DE BAS & Co., Bankiers

HEERENGRAGHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN

:: Safe-Inrichting ::

"Aurora"

NED. IND. VEREENIGING TOT ONDERLINGE
VERZEKERING OP HET LEVEN.

HOOFDKANTOOR: TE BATAVIA

Directeur van het bijkantoor voor Nederland:
E. H. CARPENTIER ALTING
R. J. Schimmelpennincklaan 20, Den Haag

Voor inlichtingen wende men zich tot
Jhr. J. N. K. GRAAFLAND
Korte Voorhout 13, Den Haag

Om goede zaken te maken

is het noodig goede waar te leveren.
Doch het publiek moet weten dat gij
die levert. Dat bereikt gij alleen door
goede en voortdurende reclame.

GEBRUIK DIT BLAD

VOOR UW

Reclamecampagne.

ZOUTMANSTRAAT 42 DE RENTEKAS 's-GRAVENHAGE

Effecten - Coupons - Rekening-Courant

Spaarkas renteverg. 4 pCt.

Safe-Inrichting

legen het voornemen van de Ind. Regeering om een
groot thee-onderneming te gaan openen in het district
Pengalengan. (Voor 1926 is hiervoor reeds 90 mille op
de begroting uitgetrokken).

Een der grieven van den schr. is dat z.i. die gouv-
onderneming niet zal nalaten concurrentie aan te doen
aan de vele omliggende of in de onmiddellijke nabijheid
gelegen particuliere thee-ondernemingen, vooral wat
werkvolk betreft. Bijna iedere onderneming, werkende
met vrije arbeiders, zoals op Java algemeen het geval
is, komt periodiek handen te kort, vooral in het begin
van den Westmoesson. Een gouv-onderneming zal echter
nooit een tekort aan arbeidskrachten behoeven te
hebben, want kan zij die krachten niet krijgen voor het
usantieele loon, geen bezwaar, de loonen worden ver-
hoogd tot zulk een peil, dat zij wél te krijgen zijn, want
gebrek aan bedrijfskapitaal bestaat er nooit!

Om deze en andere gronden acht schr. van de zijde
der particuliere ondernemers tegen dit voornemen van
de I. R. om hier een zuiver particulier te gaan betreden,
een protest zeker op zijn plaats.

De Indische Mercur.

No. 28 (10 Juli). De Gouvernements Kina-onderneming
in 1923, door Dr. A. Groothoff. — De Soekaboemische en
Rubberplanters Vereeniging (jaarverslag over 1924). —
Economisch overzicht van Ned.-Indië, de Straits Settlements,
enz. over 1924. Vervolg (ontleend aan het jaar-
verslag der Ned. Handel Mij.). — Invoer tot verbruik der
voornaamste handelsartikelen op Java en Madoera door
particulieren. — Kultuurberichten. — Kleine mededeel-
ingen, zoomede de overige vaste rubrieken.

Suriname.

De West schrijft:

Onze lezers weten, dat sedert eenigen tijd een ont-
werp verordening aanhangig is om pogingen tot het
uitlokken van overtreding of misdrijven, strafbaar te
stellen, ook al hebben die pogingen geen resultaat ge-
had. Op het ter zake onlangs uitgebracht verslag der
Koloniaal Staten is thans een antwoord gevolgd van den
Gouverneur, waarin wij o.m. het volgende lezen:

Aangenaam was het den ondergeteekende te ver-
nemen, dat de leden, die aan het vooronderzoek van deze
verordening deelnamen, zich daarmede konden vereenigen.

Met betrekking tot den wensch van een lid om te ver-
nemen welk standpunt het Bestuur inneemt ten opzichte
van uitlokking, die door de politie zou gepleegd zijn
met het oogmerk om personen, waarvan vermoed wordt
dat zij zich aan bepaalde overtreding schuldig maken,
tot zoodanige overtreding te bewegen, diene, dat van
een zoodanig bewegen tot dusverre aan het Bestuur
niets bekend is.

Mocht het betreffende lid wellicht bedoeld hebben
op het optreden der politie met betrekking tot het vast-
stellen van overtredingen der opiumverordening en der
bepalingen omtrent het hazardspel, zoo meent onderge-
teekende er op te kunnen wijzen, dat het daar slechts
heeft gegolden een onmisbaar middel om zich het be-
wijs van het plaats hebben dier overtredingen te ver-
schaffen.

Zoude men al meenen, dat — in beginsel — ook daar-
tegen nog bezwaren konden worden ingebracht, voor
den ondergeteekende staat vast, dat de betreffende wij-
ze van optreden in deze niet oneerbaar is geweest, deze
bovendien niet dan bij de hoogste noodzakelijkheid is
gevolgd en alleen daar is toegepast waar een groot maats-
schappelijk belang op den voorgrond heeft gestaan.

Indien in enig voorkomend geval het optreden niet
oifbaar zoude zijn, zoude indruischen tegen letter en
geest der wet, zoo zijn de bepalingen dezer zelfde wet
voldoende om dit euvel te beteugelen en de onderge-
teekende heeft geen redenen om aan te nemen, dat een
tekortkoming hierin zal plaats vinden.

„De Periskoop, Algemeen Weekblad voor Suriname”
van 30 Mei onleent van „The New York Herald Tribune”
een artikel van Prof. Herman Frueauff onder het
hoofd „Neglected Surinam”. De Professor schrijft:

„Spoedig nadat President Roosevelt uit Brazilië was
teruggekeerd, vestigde ik in een aan hem gericht schrij-
ven, mijn aandacht op Suriname (Holl. Guyana) als een
voor hem geschikt veld tot het doen van ontdekkingen,
daar het binnenland geheel onbekend is.

Hij antwoordde heel vriendelijk, dat het avontuur hem
niet zeer aantrok, daar zijne gezondheid het niet weder
zou veroorloven het hoofd te bieden aan de vermoede-

Cursus Boekhouden M.O.

Bij voldoende deelname **Mondelinge Cursussen**
te 's-Gravenhage, Deventer, Tilburg, Roermond en
elders ter opleiding voor de examens in 1927.

Ook schriftelijke lessen.

Inlichtingen en inschrijvingen bij het **Haagsch
Instituut voor Handelsopleiding**, Azaleastr. 51,
's-Gravenhage.

nissen, die hem ongetwijfeld in Suriname zouden
ten. Hij was het evenwel met mij eens, dat het
Amerikanen een buitengewoon interessant land zo-
om te explooreeren.

Ik begrijp niet, waarom de honderdduizenden
rikanen, die jaarlijks een reisje naar Europa
niet trekken naar Paramaribo, de hoofdstad van
name. Het is een *unique* stadje — er is geen *twede*
dat soort. En het is voor ons heel dichtbij.....”

Daarna vertelt de Professor het een en ander
de reisgelegenheid en wat er zool te zien is.

Die de Surinaamsche bladen geregeld leest krijg
indruk dat men, onder den druk der versobering
zig is af te breken, wat na jaren van inspanning
reikt was. Keert voor Suriname weer een tijdperk
welvaart terug, en dit hangt af van den opbloei van
landbouw, dan zal men, te laat, berouw hebben
deze, o.i. overhaaste, afbraak. De wederopbouw
minder gemakkelijk gaan.

In 1890 bedroeg de subsidie van het moeder-
slechts f16.155.—. Die gunstige toestand zou
terugkeeren.

In „Suriname” van 29 Mei vinden wij een zeer
langrijk artikel over die afbraak, inzonderheid
betreft de volksovoeding en de rechterlijke
Het is een noodkreet, die alle aandacht van de
ring verdient. Het blad wijst er op hoe de misde-
heid bij de jeugd toeneemt, een toename die in
sneller tempo zal gaan wanneer de voorgenomen
sobering bij het onderwijs doorgevoerd wordt.
men aan kosten voor de volksovoeding uitspaar-
men aan de gevangenen hebben uit te geven.

Het artikel, dat onze ruimte ons verbiedt in
heel op te nemen, eindigt aldus:

„Laten wij het nogmaals duidelijk en ondub-
nig zeggen: Er wordt geen geld uitgegeven om de
op te voeden en de volkskinderen te vormen tot
een nuttige burgers in de maatschappij, maar er
geld — hetzelfde versoberde geld nog wel! — om
zelfde volkskinderen, die mede tengevolge van
onvoldoende elementaire ontwikkeling het slach-
geworden zijn der criminaliteit, in de gevang-
te werpen, te houden, te voeden, te kleeden...
ook te verwoesten en te vernietigen.”

In verband met het bovenstaande citeeren wij
een artikel van de „Residentiebode” over wat er
na den uitslag der verkiezing, volgen moet, de vol-
de behartigingswaardige woorden:

„Niet langer zij het parool: afbreken wat op so-
en onderwijsgebied is opgebouwd, maar wel het be-
opbouwen op welvaartssterrein, waardoor met een
sociale politiek verbeterd kan worden.”

Naar „De Suriname” van 24 Mei verneemt is
slissing inzake het placcr der Compagnie des
d'Or gevallen. Het is *niet* overgenomen door de
rikanen. Dezen hebben zich er toe bepaald, aan-
te nemen en wel zoo, dat de contrôle in hunne
den komt. De zetel zou echter te Parijs blijven
oniginning vrijwel in dezelfde handen blijven
ten.

Naar aanleiding van dit bericht zouden wij
vragen: wordt nu het breed opgezette onderzoek
het Zuidelijk deel van Suriname door de Ameri-
voortgezet of niet? Over dat onderzoek schreven
een onzer vroegere nummers en deelden daar-
dat het Amerikaanse syndicaat het aanbod had
daan dat onzerzijds jaarlijks een afgestudeerd
ingenieur van Delft zou worden aangewezen om
te nemen aan het onderzoek. Sedert vonden wij
Surinaamsche bladen geen berichten aangaande
onderzoek.

Kan het Departement van Koloniën niet iets
omtrent mededeelen? Daarmede behoeft toch
wacht te worden tot er weer eens een Surinaams
begroting aan de orde is.

In zijn zesden brief over de West schrijft de
L(ey)s in „De Standaard” van 4 Juli:

„Dezer dagen emigreeren er een paar Zeew-
jongelui naar de kolonie om zich met de katoen-
tuur bezig te houden. In 't najaar vertrekt er nog
om in den kleinen landbouw een bestaan te zoeken.
Moge dat drietal dappere jonge mannen weldra
honderden andere gevolgd worden. De aandacht
treklustigen in 't moederland zal door het voor-
dat deze drie mannen geven weer eens gevestigd

N.V. „CIBEM”
Comm. Industr. Bouw- en Expl. Mij.
Hazelaarstraat 2, DEN HAAG
TELEFOON 31069

**BOUWT
INSTALLEERT } Uwe woningen.**

In- en Verkoop Credietbrieven Telegrafische Uitbetalingen	<h2>Hollandsche Bank voor West-Indië</h2> <p>Heerengracht 471 AMSTERDAM Tel. 31290 en 35290</p> <p>CURAÇAO CARACAS VENEZUELA</p> <p>Belast zich met alle Bankzaken op West-Indië, Venezuela, Columbia en Midden-Amerika.</p>	Incasseeringen Handelsinformaties Rembours- en Document.-Credieten

Het beste adres voor prima kwaliteit
HEEREN- en DAMES-SCHOEISEL
 NAAR MAAT tegen zeer voordeelige
 prijzen is
JOHAN HEUTS - 's-GRAVENHAGE
 : GROOT HERTOOGINNELAAN 260 :
 Concurreert met de beste huizen uit het Buitenland
 TEVENS PRIMA REPARATIE-INRICHTING

op het vraagstuk der kolonisatie van Suriname. Men steunt van de moederlandsche regeering, zoo als emigranten naar Canada, krijgen ze, als ik goed ingelicht, niet.

... de tijd dat we uit Suriname regelmatig sinaasbelen, katoen, mais, ananassen, wellicht ook tabak en verscheppen, dan bestaat er geen enkele reden waarom de Hollandsche boerenjongens die hier met handen in het haar zitten, omdat ze geen goed inkomen kunnen vinden, niet naar Suriname zouden gaan om daar hun geluk te beproeven."

... "Het Vaderland" van 6 Juli schrijft:
 ... jaarrekening en begroting van het Zendingsschap der Evang. Broedergemeente te Zeist zien er opgewekt uit. Het is een wonder voor onze schrijvers Berichten uit de Heidenwereld, dat jaarrekening sluit met een tekort van slechts 100 M., nog geen f 5000. De directie is zeer dankbaar voor de steun, welke Nederland aan Suriname verleent, doch ook in Duitschland ging de zendingsbestelling zeer vooruit, daar het 90.000 M. meer op dan geraamd was.

... tusschen werd dat resultaat mede verkregen door reiniging, welke veel te ver ging. Daarom moet zeer snel en deugdelijk worden geholpen, opdat men stilstand geen onherstelbare achteruitgang in Suriname mag geen oogenblik in den steek laten gelaten. De zending bereikte thans 25.385 leerlingen 4000 leerlingen de scholen bezoeken."

... lezen in „De Maasbode" van 6 Juli:
 ... zijn familie te Roosendaal is thans uit de missie van Suriname teruggekeerd de Weleerw. Pater C. Verheyen C.S.S.R., die gedurende 40 jaren in Suriname werkzaam geweest.

... onderwijzer trok pater Verheyen destijds naar Suriname, waar hij later den priesterlijken staat verliet en in 1889 de H. Priesterwijding ontving.

... Weleerw. is thans 65 jaar en is nog steeds bij het onderwijs werkzaam. In October hoopt hij weer naar Suriname terug te keeren."

Curaçao.

Een oude dame.

... Curaçaosche Courant van 5 Juni II. bevat den volgenden aan ons gerichtten brief:

DE OUDE DAME AAN HAAR JONGE VRIENDIN.
 Curaçao, den 4n. Juni 1925.
 Aan Mej. „Het Koloniaal Weekblad", Orgaan der Vereeniging Oost en West, Heulsstraat 17, Den Haag.

Mijn lieve vriendin,
 ... veel belangstelling heb ik gelezen hetgeen Ge mij April j.l. van me verteld hebt.

... ja, wat ben ik oud. En hoe dankbaar ik ben, dat ik nog van zulk een goede gezondheid geniet, kunt Ge zich wel voorstellen. Ik zie uitstekend, hoor goed, beschik over een gezonden geest; in één woord ik over niets te klagen. Over leven en dood hebben menschen, niet de beschikking, mijn kind, en of Ge ook voorloopig al of niet zal doodgaan, kan ik niet zeggen, maar één ding staat toch vast: een kunstmatig in het leven houden van Uw oude vriendin door het Gouvernement, is geen sprake. Ik heb het Gouvernement van Curaçao een overeenkomst gesloten, krachtens welke het tegen een bepaald bedrag van mijnne diensten gebruik maakt om officiële mededeelingen den Volke konde te maken. Over de wijze, waarop ik dit doe, heb ik nog niet eenige klacht vernomen.

... semi-officieel persoonlijke bekleedt Uw oude vriendin een eenigszins bijzondere positie te midden van familie, vrienden en kennissen; dat ziet Ge wel in, niet waar? Ik beschouw me zelf dan ook als eerste plaats als vertolkster van het officiële en indien er bij mijn wekelijksche bezoeken gelegenheid overblijft voor wat van het dagelijksch leven, kan ik daar wel wat van vertellen, maar uit aard van mijn positie, moet ik daarmee zeer voorzichtig zijn.

... de toename in beteekenis van het gebiedsdeel Curaçao ging een belangrijker worden, zoowel in handels als in beteekenis, van de gouvernements berichten en — oude menschen hebben soms zoo hun

pretenties — ik vergelijk me gaarne met de Nederlandse Staatscourant, die deftige dame, waaruit we allen vaak zulk belangrijk officieel nieuws putten.

Vroeger had ik veel te vertellen, maar ook tegenwoordig weet ik heel wat wetenswaardigheden mede te deelen. De aard van mijne berichten zijn echter veranderd. Het is mogelijk, dat er enkelen zijn, die na mijn wekelijksch bezoek wat teleurgesteld blijven, maar, dat zij, die veel belangstellen in den gang der huishoudelijke aangelegenheden van Curaçao mijne berichten niet van belang ontbloot achten, blijkt uit de vele malen, dat mijne vrienden en kennissen gegevens putten uit hetgeen ik bij mijne bezoeken weet te vertellen. En als Ge wist hoe vaak ik ook op andere dan mijn bezokedagen menschen bij me krijg, met het verzoek hun nog eens speciaal te vertellen, wat ik bij mijn laatste rondgang heb weten te berichten, dan zou de belangstelling in mij U nog meevallen.

Hoe kunt Ge me verwijten, dat ik zoowat heelemaal onaandoenlijk geworden ben voor het leven om me heen?

Omdat ik me weinig bezig houd met het „alledaagsche" nieuws, dat hier heusch niet veel is?

Maar houd ik me dan niet bezig met de kern van onze maatschappelijke samenleving: het officieele?

De door U pietluttig en pietepouterig gevonden havenberichten zijn van het Gouvernement afkomstig en ik vermoed, dat het wel zijn reden zal hebben om in deze zoo pietluttig en pietepouterig te zijn.

Door middel van „Fortify yourself with the best whisky in the world" en andere advertenties „fortify" ik mijn beurs. Alle dames en heeren, die zich bezighouden met het rondvertellen van nieuwtjes doen op verzoek van belanghebbenden allerlei aankondigingen, de een meer, de ander minder en sommigen verdienen daarmee een aardig duitje. En naar gelang de menschen hun aankondigingen gerepeteerd willen hebben, vervalt men natuurlijk in herhalingen, dit is duidelijk. Gij maakt in deze geen uitzondering, wel?

En nu vind ik het erg onaardig van U, om op grond hiervan en van de havenberichten, die bij U zoo weinig in den smaak vallen, te denken, dat ik niet wijs ben. Zooals reeds gezegd, niettegenstaande mijn hooien ouderdom heb ik nog geen enkel organisch gebrek en juist Gij, met Uw 25 jaren moet voor een oude dame als ik meer respect hebben en niet zulke onaardige dingen en dan nog welke op zulke losse gronden, denken, laat staan zeggen.

Inderdaad ben ik laatst uit mijn slof geschoten en ik ben blij dat Ge ten minste dit in me apprecieert. Maar het opstelletje over het z.g. museum op Arrarat behoort dan ook tot dat beschrijvende genre, tegen de releveering waarvan ik — rekening houdende met mijn positie — geen bezwaar kan hebben. Integendeel ben ik blij, wanneer ik berichten van dat soort op mijn wekelijksche bezoeken kan ten beste geven.

De manier, waarop ik omtrent dat museum op Arrarat vertelde, vindt Ge echter „wel wat gek".

De manier nu, waarop men iets vertelt, niet waar, wordt geheel en al beïnvloed door het onderwerp, dat men beschrijft. En nu vraag ik: Zijt Ge wel eens op een mooien Zondagmorgen — ook hier, waar men zoo goed als altijd „moci weer" heeft, kan men toch heusch spreken van „mooie dagen": dat zijn die dagen, waarop de atmosfeer zoo heerlijk is, dat ze je doen denken aan een „mooien Hollandschen zomerdag" — ik vraag: Zijt Ge wel eens op zoo'n mooien Zondagmorgen in prettig gezelschap naar Arrarat gereden; Zijt Ge daar toen net zoo prettig ontvangen als ik en hebt Ge al die bezienswaardigheden in net zoo'n aangename stemming bekeken en daarna net als ik in een oogenblik van eerbied-voelen stil staan kijken naar het portret van den persoon, die veel van dat moois zelf van ver af gelegen landen naar Curaçao toestuurde?

Ik geloof van niet, want dan hadt Ge mijn manier van vertellen niet gek gevonden.

Intusschen, ik verblijf als altijd met hartelijke groeten.

Uw vriendin,
DE OUDE DAME.

Een geruststellend bericht.

De Curaçaosche Courant schrijft:
 In verband met onjuiste berichten, die in de plaatselijke pers worden gelanceerd, kan het navolgende worden medegedeeld:

De Standard Oil Company of India is sterk geïnteresseerd in de Lago Oil Corporation te Maracaibo.

Zij is eveneens grootelijks geïnteresseerd in de Pan American Oil Company.

Deze Pan American Oil Company heeft groote belangen in de Lago Oil & Transport Company te Aruba.

Les extrêmes se touchent

Een courantdrukkerij is een inrichting waar in den kortst mogelijken tijd het grootst mogelijk kwantum werk moet worden gemaakt. Personeel en machines zijn daarop speciaal ingesteld. Snelheid is hoofzaak; kwaliteit een, zij het dan voorname, bijzaak.

Een kunstdrukkerij is juist het omgekeerde. Daar is de afwerking hoofzaak en teveel haast zou ten nadeele van het werk komen. Ook daar zijn personeel en machines speciaal op zulk werk berekend.

De meeste drukkerijen leggen zich óf op het een, óf op het ander toe, omdat het lastig is, zich op twee zoo uiteenlopende soorten van werk te specialiseeren.

L'exception confirme la loi

Dat ziet men aan onze Drukkerij, die op haar rotatiepersen couranten en tijdschriften snel en in groote oplagen vervaardigt, doch wier snelpersen kunstproducten leveren als „Ned. Indië Oud en Nieuw", „Het Huis Oud en Nieuw", Oedaya (Opgang) enz. Natuurlijk vervaardigen wij ook het middenklasse-werk, hetz.g. Handelsdrukwerk en wij beroemen er ons op, dat ons werk door geen onzer collega's kan worden overtroffen.

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG - NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

ZUID-HOLLANDSCHE
BRANDSTOFFENHANDEL
 Firma J. KUIJER

— Levering —
 van uitsluitend prima
 — Brandstoffen —

Regentesselaan 276 Den Haag
Telefoon 35659

S. G. J. de GROOT
LEDERWAREN EN REISARTIKELEN
 HOORDEINDE 11 LEIDEN
 TEL. INTERC. 706

In fijne Lederwaren en Reisartikelen
 Atelier voor alle voorkomende reparatie

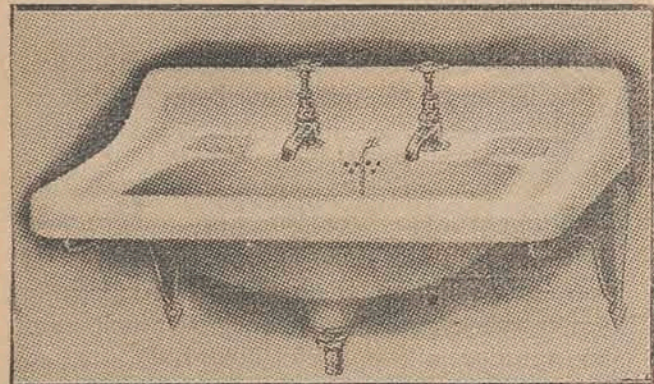
F. VAN DER FEEN, Apotheker
 Hendriklaan 32 - 's-Gravenhage - Tel. 50040

Binnen- en Buiteni. Verpakte
Geneesmiddelen verkrijgbaar

Een goed en billijk adres
voor
prima Thee en Koffie
is
Thee- en Koffiehandel
Noordeinde 105a
's-Gravenhage Telefoon 12413

DE KLERK & TEN BRUGGENCATE

VASTE WASCHTAFELS, groote maat,
reeds van af 122.50 compleet. —

Electrische ornamenten en -apparaten.
Laan van Meerdervoort 150, 's-Gravenhage. Tel. 35122

UTRECHT.

Stichtsch Bouw- en Woningbureau
Stationsplein - ZEIST - Telefoon 81

Ontwerpen en Uitvoeren van plannen voor
Landhuizen en Villa's, enz. enz.
Aankoop, Verkoop en Verhuren van vaste goederen en
gemeubildeerde perceelen.
Directeur: P. A. EBELING, Architect

„DE STAD UTRECHT“
OUDE GRACHT 194 TELEFOON 4198
bij de Gaardbrug, einde Lijnmarkt.
Glas, Porselein en Aardewerk
GRATIS VERPAKKING VOOR INDIË.
GARANTIE VOOR BREUK.

GEBR. GERLACH
VOORSTRAAT 51 TELEF. 3475
hoek Jansveld
UTRECHT
Dames- en Heeren-Kleermakers
Uniformwerkers
Uitrustingen
voor Oost- en West-Indië

„DE LANDBOUWER“
79 Copernicuslaan 79 Tel. 31676
DEN HAAG

UW ADRES voor 1ste kwaliteit Roomboter, Kaas
en fijne Vleeschwaren.
Geregelde aanvoer **versche Geldersche Eieren.**
Thuisbezorging zonder prijsverhooging. **Geén Filialen.**

De *Standard Oil Company of Indiana* heeft volstrekt
niets te maken met het schiereiland Paraguana.
De maatschappij, die daar belangen heeft is de *Stan-*
standard Oil Company of New Jersey, die niets heeft uit
te staan met de *Lago*.
De werkzaamheden aan de Nicolaasbaai te Aruba
gaan voort overeenkomstig de oorspronkelijke plannen.
De baggermachine is aldaar ter plaatse om met de
uitvoering van het contract, van een half miljoen
dollars, aan te vangen.

Geschiedkundige sprokkelingen.
Nog eens de sterfdag van Pirovano.

Wij moeten een vergissing herstellen, die de aan-
dachtige lezer wellicht zelf opgemerkt heeft. In ons
blad van 25 Juni 11. hebben wij als sterfdag van Piro-
vano 9 Nov. 1821 genoemd volgens het Gouvernements-
journaal van Cantz'laer. Uit hetgeen volgde, blijkt, dat
9 Nov. 1820 bedoeld is. Deze aantekening staat dan
ook op 21 Nov. 1820. Maar nu viel ons oog op eene
mededeeling van ds. Bosch, deel II, bladz. 402, dat de
oude en verdraagzame pastoor Pirovano er een bijzon-
der genoegen in had, dat de twee Protestantse pre-
dikanten Brions lijk volgden. En volgens Euwens
(W. I. G. 1921, bladz. 454) stierf Brion 27 September
1821.

Uit den Verrzen Vreemde.

Commando-verwisseling in Marokko.

Wij hebben een paar weken geleden als onze meening
te kennen gegeven, dat Frankrijk in Marokko voor
moeilijkheden staat die het zich zelf niet juist voor-
stelt. Wat sedert dien geschied is versterkt ons in deze
zienswijze. Frankrijk ziet den toestand niet goed in, of
durft niet beklennen hoe het den toestand wél ziet, in-
dien het deze juist mocht inzien.

De Fransche troepen behalen de plaatselijke overwin-
ningen die overeenkomen met de bekende bekwame lei-
ding hunner aanvoerders, met de beroemde dapperheid
der soldaten, met hunne meerderheid in bewapening.
Maar in weerwil daarvan zeiten de Riffijnen hun onder-
nemingen eveneens met succes voort, dringen tusschen
de door de Franschen bezette punten door, werken daar
op 't moreel der bevolking, oefenen door hun optreden
en door het winnend aanzien van Abd-el-Krim ook in-
vloed uit op Marokkaansche hoofden en stammen binnen
het Fransche protectoraatgebied.

Nadat de berichten over door Abd-el-Krim behaalde
voordeelen eerst ontkend en tegengesproken zijn, moeten
zij doorgaans toch officieel bekend worden. De lengte
van het front, 300 K.M., heet te groot, voor de 60.000
man, die ook 't prestige in 't overige Fransche Marokko
hebben te verzekeren. Tegen inkrimping van 't front
bestaan en uit strategisch- en uit politiek oogpunt
beschouwd groote bezwaren, tot versterking van de reeds
sterke macht gaat men niet gemakkelijk over, van ver-
betering en aanvulling van modern materiaal durft men
toch echter ook geen afdoende uitwerking verwachten.

Het geloof in het onverbeterbare van het beleid van
maarschalk Lyautey is geschokt. De verdiensten van
dezen commissaris-generaal staan boven allen twijfel,
maar voor de militaire leiding vragen de nu ontstane
moeilijkheden een jongere kracht, die, terwijl de maars-
chalk de algemeene leiding der Marokko-aangelegen-
heden houdt, het opperbevel over de militaire zaken zal
krijgen, met zeer ruime volmacht.

Dit is al tekenend! Lyautey, de groote man, die trots
ging op zijn Marokko-succes en op wien Frankrijk trots
was om dit Marokko-succes, overleefde zijn roem. Nadat
verschillende andere namen genoemd waren, is generaal
Naulin met de moeilijke taak belast om Abd-el-Krim tot
onderwerping te brengen.

De Fransche bladen melden, dat hem hiertoe groote
vrijheid gelaten is. Uitdrukkingen als geheel de vrije
hand, blanco volmacht komen daarbij voor. Maar kijkt
men even verder, dan blijkt hoe die vrijheid van doen
toch slechts binnen nauw beperkte ruimte zal bestaan.
En juist door deze beperking wordt de nieuwe opper-
bevelhebber voor de groote moeilijkheid geplaatst, die
hem de kwadratuur van den cirkel op te lossen geeft:
Versla een vijand, dien gij niet te lijf kunt gaan, dien gij
niet kunt afsluiten, wiens moreele kracht gij niet snuiken
kunt. Overwin een volk, dat zich sterk voelt en dat van
buiten af nog kracht voelt toevloeden, terwijl gij zijn
bodem niet betreden moogt en terwijl gij u in uw eigen
gebied omringd weet door een bevolking, die, deels
althans, in haar hart sympathiseert met het volk dat gij
te overwinnen hebt.

Die opdracht is onmogelijk met succes te volbrengen.

Bloemenmagazijn
J. Ch. v. WESEMAEL
Valkenboschlaan 55
DEN HAAG TELEFOON 35986

FIRMA H. MOLIER
BOEKBINDERIJ EN
LINIËERINRICHTING
HOUTMARKT 28-30
'S-GRAVENHAGE TELEF. 1070

't Is bijna naïef iets te verwachten van vredesvoor-
den te stellen aan Abd-el-Krim, die zich buiten Fe-
Marokko volkomen veilig weet, en die alle hoop
op den duur de Franschen uit Marokko te ver-
zoals hem dit reeds vrijwel met de Spanjaarden
is. Van samenwerking met Spanje is geen daad-
lijke krachtvermeerdering te verwachten, daar
oververzadigd is van 't Riffijnsche avontuur. De
belangstelling voor Tanger kan bevorderlijk zijn
intieme samenwerking tusschen Londen en Parijs
het Tangervraagstuk als zoodanig vermeerde-
Marokko-moeilijkheden toch nog in aanzienlijke
Frankrijk heeft groote behoefte aan financieel
Abd-el-Krim weet dit even goed als zij, die hem of
of in 't geheim steunen; hij zal deze wetenschap
uit te buiten, zoals hij en Raisoeli dit ook ten op-
van Spanje sluw hebben weten te doen.

Om de verhouding van Frankrijk en Spanje tot
el-Krim zuiver te stellen, moeten deze landen, dunn-
van de erkenning uitgaan, dat wat Abd-el-Krim
hem te eeren is. Hij vecht voor de onafhankelijk-
zijn volk. Hij heeft de in Algeiras verordonneerde
deeling van Marokko in een Spaansche en een Fr-
zone nooit erkend. Hij staat dus ook niet als
standeling of afvallige tegenover hen, die hij als
indringers en overheerschers beschouwt. Wie een
danige figuur in eigen geschiedenis zou weten te
moet haar ook in haar betekenis durven zien, wa-
zij zich tegen hem keert. Maar de Fransche
Spaansche politiek brengt mee, dat zij, die figuur
vrij spel kunnen laten. Ook de internationale ge-
schap heeft zich hier tegen uitgesproken en heeft
Frankrijk en aan Spanje een taak en rol toevert
die zij te vervullen hebben. Positie en aanvaarde
dwingen tot handelen.

En wie 't doel wil, moet de middelen willen.
niet hetzelfde als „het doel heiligt de middelen“
de middelen moeten binnen het geoorloofde blijven.
Frankrijk Abd-el-Krim tot rede brengen, dan
zich te doordringen van de waarheid, die Van
aan de Nederlandsche regering heeft voortge-
toen het Aljeh-gesukkel dreigde een slepende kw-
vorden: „geen Aljeh zal zich ooit dan gedw-
onderwerpen.“ Dat geldt ook voor Abd-el-Krim. Hij
bestreden en vervolgd worden waar hij positie
waar heen hij wijkt of uitwijkt. Toont hij zich tot
handelen genegen, dan moet de bestrijding niet
slappen, eerder zelfs in kracht toenemen, tot zij
voorwaardelijke onderwerping.

Geen andere methode kan den eindstrijd brengen.
Kan Frankrijk dit stelsel niet in overleg met
doorvoeren, gebonden als 't is door tractaten, mo-
hierdoor den strijd aan gene zijne van zijn grens
Spanje overlaten, mag het zich slechts bepalen tot
poging om de vijandelijkheden in eigen protector-
bedwingen, kan 't overigens alleen iets verwacht
onderhandelen, dan behoudt het slechts de keuz-
schen deze twee wegen:

De tractaten laten zooals ze zijn, maar hierdoor
kracht in Marokko te zien aftappen tot eigen uitpa-
met Spanje tot voorbeeld, of

herziening verkrijgen van die tractaten.
Voor dit laatste is de internationale situatie nu
gunstig, maar 't eerste beding is niet aantrekkelijk.
De eenige grens is geheel Marokko, het eenige
ficatie-middel is eerst overwinnen en daarna
matig organiseren. Dat is een dure en veel tijd
gende methode; maar elke andere zal meer
zonder eenig vooruitzicht op eindelijk succes te

Ingezonden.
Oegstgeest, 10 Juli 1925
Aan de Redactie van het Koloniaal Weekblad
Heulstraat 17, Den Haag.
Zeer geachte Redactie.

In de nummers van het „Kol. Weekblad“ van
Juni en van 2 Juli j.l. trof ik, onder het opschr-
neemiddelen“ een referaat aan over een arti-
„Anetio“ in de Perniagaan; dit artikel besprek-
inhoud van een voordracht, die ik in December
op een Alg. Vergadering van de Ned. Vereen. voor
neeskruiddtuinen gehouden heb.
Anetio schijnt van die voordracht een eenig-
zonderling verslag onder de oogen te hebben
Althans hij legt mij, volgens Uw overzicht, eenige
dedelingen in den mond, die sterk afwijken van
geen ik inderdaad medegedeeld heb. Er is echter
reden om deze dingen hier uit te pluizen, zulke

POSTZEGELEXPOR
D. W. BRANTSEN
Frankenstraat 41 - Den Haag - Telef. 5352
Zichtzendingen uitsluitend volgens mancolijst.
Verlangt vanaf September a.s. mijn gratis maandel-
Offertenblad met vele gelegenheidsaanbiedingen.

C. J. L. VERMEULEN'S
ONVERANDERLIJKE VERGROOTINGEN
 1e KLAS WERK :: :: ZEER LAGE PRIJZEN
TOUSSAINTKADE 20, DEN HAAG
 VERZENDING NAAR OOST- EN WEST-INDIË

Mr. G. H. Everwijn, van Rotterdam, Diergaardelaan 54a, naar: Den Haag, Stadhoudersplein 33. f 5.
 Ds. P. Nieuwenhuis, Emeritus O.-I. Predikant, van: Apeldoorn, Kastanjelaan 2 naar: Den Haag, Houtrustweg 48. f 2.50.
 J. C. Bedding, Oud Resident van Bantam, van: Utrecht, Lange Nieuwstraat 117 naar: Den Haag, Groot Hertoginnelaan 147. f 5.
 D. Duursma, Gep. Hoofdmachinist St. Mij. N, van: Bloemendaal, Bloemendaalsche weg 25, naar: Santpoort, Joh. Verhulstweg 28.
 C. A. Schilte, Tabakshandelaar, Delft, van: Nieuwstraat 5, naar: Binnenwatersloot 9.
 H. J. van Hasselt, oud Directeur Gouv. Caoutchoucbedrijf, van: Buitenzorg naar: Velp, Schoonderberg-singel 18. f 5. (afd. Arnhem).
 J. L. van Heusden, van: Soerabaja, Oranje Hotel naar: Breda, Baronielaan 223. f 5.
 Dr. J. G. Smits, oud Dirigeerend Off. v. Gez. 1ste kl. van: Kota-Radja naar: Amsterdam, Joh. M. Coenestraat 26. f 5.
 J. van Burg, Adj. Directeur Cultuur Mij. der Vorstenlanden van: Semarang naar: Amsterdam, Heerengracht 392. f 5.
 J. H. Lagers, Hoofdagent Koloniale Bank van: Soerabaja naar: Amsterdam, Heerengracht 543. f 5.
 C. A. Th. Luckmann van: Soerabaja naar: Den Haag, p/a Bataafsche Petroleum Mij., Carel v. Bylandtlaan 30. f 5.
 Mej. P. W. Keller, onderwijzeres der 2e klasse, van: Koedoes naar: Den Haag, Frankenstraat 76. f 5.
 R. C. Gaade, Majoor Topografische Dienst, van: Makassar naar: Den Haag, Laan van Meerdervoort 223. f 5.
 J. Kim, commies P. T. T. van: Bandoeng naar: Den Haag, Obrechtstraat 495. f 5.
 G. Eilers, van: Bandoeng, oud Merdikaweg 16 naar: Den Haag, Laan Copes van Cattenburch 12. f 5.
 W. R. March, Ass. Resident, van: Kediri naar: Den Haag, Verhulststraat 104 p/a den heer F. J. Mulder. f 5.
 A. H. Haak, Directeur M. U. L. O. van Kota-Radja naar: Hilversum p/a den heer J. Bek, Hoofd eener School.
 P. L. Fabriek, Controleur P. T. T. van: Soerabaja naar: Aalten (Gld.) p/a den heer R. Fabriek.
 R. J. A. Raedt van Oldenbarnevelt, oud Luit.-Kolonel N.-I. L., Den Haag, van: Laan van Meerdervoort 396 naar: Thomsonlaan 175.
 F. B. Scherius, oud Hoofdingenieur, Den Haag, van: Jan van Nassaustraat 56 naar: Pension Voet, Statenlaan 111.
 J. H. A. Jacometti, Kapitein Inf., terug naar: Solo.
 Mr. D. A. de Rooij naar: Weltevreden, Solostraat 10, Nieuw-Menteng.
 J. Fabriek, Politicopziener thans: Weltevreden Djatti Baroeplein Oost 5.
 G. B. C. Feekes, Kapitein Inf., naar: Malang.
 D. A. N. Fisher, Ass. Resident, naar: Bodjonegoro (Rembong).
 F. C. de Hosson, Kantoorhoofd P. T. T. te Malang, Maetsuykersiraat 12.
 M. Kruij, Landmeter 3e kl. bij het kadaster te Padang, Poeroes 7.
 G. W. A. Lucardie, Commies P. T. T. naar: Semarang.
 A. Ochtman, Controleur B. B. naar: Sidjoendjoen (S. W. K.).
 J. M. A. Popelier, Ass. Resident, naar: Panaroekan (Besoeeki).
 P. Reinking, Controleur B. B., naar: Kediri.
 R. J. C. Sneeuwagt Jr., Civiel Gezaghebber, naar: Mataram (Lombok).
 C. H. H. Snell, Ass. Resident, naar: Djombang.
 E. Tacoma, Controleur B. B. naar: residentie Besoeeki (Djember).
 M. van der Vegte, Ontvanger In- en Uitvoerrechten, naar: Telok-Belong (Lampongs).
 A. C. van der Velden, Controleur B. B. naar: Barabai (Zuid-Borneo).
 A. Verheul Jr., Fungeerend Controleur B. B., naar: Tjalang (Atjeh).
 G. Isselstein, Controlier B.B. naar: Singkawang (West-Borneo).

DEN LEDEN wordt beleefd doch dringend verzocht, bij adresverandering hiervan ten spoedigste mededezeling te doen: in Nederland aan den Heer Administrateur der Vereeniging, Heulstraat 17, Den Haag; in Indië aan den Hoofdvertegenwoordiger, den Heer Mr. K. FAUSER, Soemenep (Madoera).

DROGISTERIJ „HET KRUIDENHUIS“
DR. A. SCHOFF - BILTHOVEN
 (Ass.-Apotheker - Gedipl. Drogiste)
 Stationlaan 16, n. h. Postkantoor Telef. 6524
 Minerale en Medicinale Wateren en Zouten
 Drogeries - Chemicaliën - Verbandsstoffen - Specialite's
 FOTO-ARTIKELEN

Wijl het onderwerp, waarover hij schrijft, Anekaarlijkheid vreemd is. Immers alleen onbekend met de „werkelijkheid der feiten“ kon hem deze mede uit de pen doen vloeien: „Wanneer Dr. Boor verklaart, dat het gebruik van Chinese medicijnen in Ned.-Indië afnemende is, dan is die verklaring niet geheel overeenkomstig de werkelijkheid der feiten... De in deze regels geuite bewering wordt allermintst gestaafd door de woorden, die volgen: „want zowel Europeanen als Inlanders en bij die geneesmiddelen heil“, noch door het bewijze aangevoerde verhaal omtrent een Europeesch ambtenaar, die, door een Europeesch geneesongeneeslijk verklaard, door een Chineesch geneesverkoopster genezen werd.

Hoogachtend,
 Dr. W. G. BOORSMA.

Berichten der Afdeelingen.

Afdeeling Haariem en Omstreken.
 Secretaris, de heer H. P. Deinum, meldt dat het Bureau der Afdeeling, bij wijze van proef, de beschikking heeft verkregen over het kantoor der Vereeniging Vreemdelingenverkeer aldaar. Het doel en streven van Oost en West, over reisbureaus, hotels, pensions enz. worden door dat kantoor hetwelk zich aan den uitgang van het station bevindt, inlichtingen versirekt.

Mededeelingen.

Van het Informatie-Bureau:
VOOR DEN INDISCHEN DIENST ZIJN BESTEMD:
 G. M. Drinkman, Hugo de Grootstraat 59 te 's-Gravenhage; J. J. van der Hoeven, Gerard Scholtenstraat 10 te Rotterdam en J. R. Veldhorst te Doetinchem, beide in Telegraafkantoor, allen als controleur 2e kl. van Post-, Telegraaf- en Telefoon dienst.
 J. Baak, Badhuiskade 24 te Scheveningen; J. van der Meer, p/a Meij. A. Middelkamp, Marktstraat 3 te Wierden en J. B. F. Sartorius, Wasstraat 30 te Leiden, allen als administratief ambtenaar bij het Binnenlandsch Bestuur.
 J. van Alphen en N. E. Breeman, beiden p/a Nederlandsche Zendingsschool te Oegstgeest, als hulp-ambtenaar bij de Inlandsche Protestantische Gemeenten; de Zwaan, Kerkstraat 56 te 's-Gravenhage, als hoofdboekhouder bij den gouv. accountantskantoor; W. B. Hollmann, Oegstgeesterlaan 27 te Leiden; van Wijk, Apothekersdijk 11 te Leiden en E. E. van der Kam, Burgemeester Hooylaan 51 te Loosdrecht, allen als administratief ambtenaar bij het binnenlandsch bestuur.

Mutaties van 8 tot 15 Juli.

Nieuwe Leden:
 G. van der Velden, gep. O.-I. Ambt., Directeur van het Jongsinternaat te Doetinchem (Gld.) f 5.
 H. C. ten Brummeler, Oud officier der Marine, Den Haag, Prins Mauritslaan 65. f 5.
 H. M. Neeb, Hoogleraar Technische Hoogeschool Dordrecht, Dagoweg 47. f 6.
Contributieverhoging.
 Sandberg, Administrateur s.f. „Rendeng“ Koeper van f 5 op f 10.
Afschrijven:
 A. C. Vogel-Domis, Heemstede, Raadhuislaan 5.
Adresveranderingen:
 M. Dorren, Commissaris van Politie 1ste klasse van: Rotterdam naar: Karanganyar, p/a Regent van Karanganyar.
 H. van der Meer, van: Rotterdam, Postbox 1175 naar: Den Haag, Wassenaarsche kade 1. f 5.

A. GRUDA & CO W. Pyramontkade 107
 HAAG Tel. 32692
 Voorheen Chef-Coupeur „Jagershuis“
Dames- en Heerenkleding naar Maat
 Prima Engelsche en Schotsche Stoffen
Scherp concurrerende prijzen

ELECTRISCHE GEYSERS

Goedkoop — Zuinig — Gevaarloos
 Complete Electriscche Sanitaire Installatiën
W. G. SCHEERES
 Electro-technisch Bureau
DEN HAAG

Kantoor en Woonkamer Hoogracht 1c
 Telef. 15170
 Magazijn en Werkplaats Laan van Rous en Doorn 6

Fa v. ASMA VAN DONGEN

Lood-, Zink- en Sanitaire Werken

Toonkamer

Edisonstr. 142 Tel. 33315
DEN HAAG

C. C. BORSTEN DEN HAAG

Drogisterij „Het Gouden Kruis“
 Joan Maetsuyckerstraat 177 - Den Haag - Tel. 71924
 Specialiteit in Verpakte Geneesmiddelen
 Groote sorteer. Kruiden en Zickenverplegingsartikelen
 Wasch- en Poets-Artikelen. Kwasten en Borstelwerk
 Alle soorten Recepten worden aangenomen.
 EXPORT naar INDIË VERPAKKING ONDER GARANTIE

Bezoekt
Central-Pavillon
 en
Cabaret Central Diele
SCHEVENINGEN

City Theater

Veenestraat - Den Haag - Tel. 15454

Vanaf VRIJDAG 17 JULI a.s. brengen wij U het
 BUITENGEWONE FRANSCH FILMWERK

HET AFFICHE

in de hoofdrol

NATHALIE LISSENKO

Op het Tooneel:
 ANTON ROEMER, JAN en LUCY VAN EES in hun
 komische éénacter

HET NAAKT MODEL

G. J. R. VAN DER GAAG & ZOON
 GROENMARKT 27
 TELEPH. No. 12512 DEN HAAG
 DROGERIEN :: :: CHEMICALIËN
 DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN-
 EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS

's-Gravenhaagsche Begravenis-Onderneming
C. LOOIJE, Tasmanstraat 57, DEN HAAG
 Telefoon 33788 - Postrekening 4639

C. HOYNG

SPIJSTRAAT 20-22 DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT

KRISTAL - PORSELEIN

VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET
 POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ., ENZ.,
 UIT DE PLATEELBAKKERIJ
 „ZUID-HOLLAND" TE GOUDA

MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen
 Garantie voor gave overkomst

TOKO BOGOR

Suezkade 122b DEN HAAG Tel. 33472

....DE FIJNSTE....

JAVA-THEE

PER POND f1.85

WISBRUN & LIFFMANN

Veenestraat 35-37 - Tel. 12593 - Den Haag

DAMES MODEARTIKELN.
 ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
 ALLE SOORTEN GARNEERINGEN, ENZ.

BALARTIKELN.

BRIEVENBUS - PRULLEMAND

Dit is vaak de weg, die uw reclame-
 drukwerk aflegt, terwijl het moet zijn:

BRIEVENBUS- HUISKAMER OF KANTOOR

Tegenwoordig vindt men zóóveel druk-
 werk in de bus, dat het aankijken niet
 waard is, dat telkens het heele zaakje
 dadelijk weggegooid wordt. Uw druk-
 kosten, bezorgloon of porto, alles is dan
 óók weggegooid!

Waarom dan geen reclamedrukwerk rond-
 gezonden, dat door zijn aantrekkelijkheid
 opvalt, gelezen en vooral: bewaard wordt?
 Zulk drukwerk krijgt U niet van knoei-
 drukkerijtjes en evenmin van Multiplica-
 tors, doch wel van de

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 NOBELSTRAAT 20 * DEN HAAG

BATIK EN VOGUE.

Lessen door geheel Nederland. Demonstraties voor Ver-
 eenigingen en Clubjes op aanvraag gratis.
 Alle benodigdheden voor Batik.
 Het Batikken van een écharpe onder onze leiding
 duurt pl.m. 4 uur en kost aan was en verpl.m. 70 ct.
 Ons groote succes danken wij aan onze eenvoudige,
 doeltreffende en weinig kostbare methodes.

Vraagt in-
 lichtingen: **Firma VAN CAPELLE Jr, Deventer.**

Vereeniging „OOST en WEST"
 HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 'S-GRAVENHAGE.

STUDIE-COMMISSIE. De gedelegeerde dezer Commissie, de Heer J. C. HIETINK, Prins Mauritsplein 23, Haag, Tel. Sch. 752, neemt belangeloos de zorg op zich van in Nederland vertoevende kinderen en lieden uit Oost- en West-Indië, die hier te lande geen familie of kennissen hebben, die dit kunnen **INFORMATIE-BUREAU** ten behoeve van personen, die een werkkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstrekkende op elk gebied personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 's-Gravenhage, Telef. H. 4519, Bureau-uren 10-12 v.m. en 2.30-4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichting zonder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.

TEHUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. Sch. 752. Dit tehuis biedt aan studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië, wier ouders niet in Nederland toeven, tegen matigen prijs een tijdelijk verblijf aan, desgewenscht met hulp en voorlichting. Aanvragen te richten tot den Directeur, den Heer J. C. HIETINK of den administrateur, den Heer W. MEIJER.

TEHUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan", van Boetzelaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Ned.-Ind. bedienden een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetreft willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. Scheveningen 1.

LEESZAAL, Heulstraat 17. Bevat de actuele lectuur betreffende Oost- en West-Indië.

NEDERLANDSCHE REISVEREENIGING. Samenwerking ten einde aan hen die uit Nederland naar Europa gaan en omgekeerd, op de landreis in Europa reisgelegenheid te verstrekken als waarborg voor een en belangwekkende reis.

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West", Heulstraat 17 en de **MARTINUS NIJHOFF**, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk) Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
2. Onze Oost, II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- b. Onze West Tweede druk bestaande uit:
 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ;
 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN. Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
- c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkkr. Voorzichten.
- No. I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (Thans in revisie). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
- No. II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (Thans in revisie). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- No. III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- No. IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- No. V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- No. VI. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- No. VII. De Voorzichten van den Nederlandschen Arts in Nederl.-Indië, zoomede verplegers en verpleegsters, militaire apothekers bij den Burgerlijken Militairen Geneeskundigen Dienst aldaar. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
- No. VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-I. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- No. IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (Opnieuw herzien). Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- No. X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegr.- en Telef.dienst in N.-I. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
- No. XI. De Geëmpl. bij de Rubber-(cautch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N.-I. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

Onze Koloniën. Prijs f 0.35 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

Serie I.

- No. 1. Nederlandsch-Indië en de handel.
2. Indische toestanden gezien door een Inlander.
3. Het leven van den bestuursambtenaar in het binnenland.
4. Sarikat-Islam.
5. De Suikernijverheid in Nederlandsch-Indië.
6. De afschaffing van de laatste heerdiensten op Java.
7. Denkbeelden der Inlanders van onzen Indischen Archipel omtrent het ontstaan van ziekten.
8. De Europeesche vrouw in Indië.
9. De bosschen van Nederl.-Indië, hunne benutting en verzorging.
10. Over de Kolonie Suriname.

Serie II.

- No. 1. De militaire positie van Nederlandsch-Indië.
2. Het Javaansch tooneel.
3. Het spoor- en tramwegwezen in Nederlandsch-Indië.
4. De theecultuur op Java.
5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg.
6. Een goode taal in Indië.
7. De inlandsche dorpsgemeenschap op Java.
8. De rijsteelt in Nederlandsch-Indië.
9. De Javaan gelijk hij schijnt en is.
10. Brandende Koloniale Vraagstukken.

Serie III.

- No. 1. Over Ball en zijne bewoners.
2. Bevloeiing in Nederlandsch-Indië.
3. Kindercriminaliteit in Nederlandsch-Indië.
4. Indische Scholen onder de Oost-Indische Compagnie.
- No. 5. Nederlanders in Indië.
6. Het Nederlandsch-Indisch Volkseredietwezen.
7. Het leven van den Europeeschen militair in Ned. Oost-Indië.
8. Het leven van den Europeeschen militair in Ned. Oost-Indië.
9. De Slavernij in Oost-Indië.

N.B. Beleefd verzoek bij bestelling het kostende vooraf per postwissel toe te zenden aan het INFORMATIE-BUREAU, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.

Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Hoofdvertegenwoordiger der Vereeniging in Ned.-Indië, den Heer Mr. K. FAUSER, Soemenep (Madoera).

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.

Geregelde mail-, passagiers en vrachtgoederendienst.

tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië

Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de Directiën te Amsterdam en te Batavia.

Zeehaboe's en Jongens beschikbaar.

Te bevragen in „PERSINGGAHAN"

Advies-Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. Bedienden van Boetzelaerlaan 2 DEN HAAG Tel. 502